

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
Gminy L U T O C I N

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin oraz jego powiązania z innymi dokumentami	5
2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	14
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	15
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	16
5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin	16
5.1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	16
5.2. Walory przyrodnicze	24
5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	26
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	29
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	31
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	34
9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	37
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	57
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	61
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	62
Podstawa prawna i wykorzystane materiały	64

Wstęp

Zgodnie z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 tj. między innymi projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Szczegółowy zakres zagadnień prognozy określa art. 51 ust. 2 tej ustawy:

Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,

- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszego opracowania, wykonanego na potrzeby projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin, uzgodniony został przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie – pismo WOOS-I.411.221.2012.JD z dnia 09 sierpnia 2012 r.,
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żurominie – opinia sanitarna ZNS-711/01/2012 z dnia 17 lipca 2012 r.

W opracowaniu uwzględniono informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko¹ sporządzonej na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część wsi Lutocin oraz wskazane tereny w miejscowościach: Lutocin, Felcyn, Jonne, Pietrzyk, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki, Siemcichy, Swojęcín i Zimolza (uchwała nr XX/107/2004 z 30 listopada 2004 r.) o łącznej powierzchni ok. 85 ha. Uwzględniono również raporty o oddziaływaniu inwestycji na środowisko sporządzone między innymi dla przedsięwzięć polegających na budowie obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej. Ważnym źródłem informacji był Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016 za lata 2009-2010.

¹ Zgodnie z art. 52. ust. 2 - W prognozie oddziaływania na środowisko, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin (projekt Studium) opracowywany jest w związku z uchwałą nr XV/68/2012 Rady Gminy Lutocin z dnia 19 kwietnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin. Obecnie obowiązujące Studium przyjęte uchwałą Rady Gminy Lutocin nr XXV/143/2001 z dnia 30 listopada 2001 roku sporządzone zostało w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1994 r. nr 15 poz. 135 z późn. zm.). Nie może zatem spełniać wszystkich wymogów² aktualnie obowiązujących przepisów regulujących planowanie przestrzenne tj.:

- ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Projekt Studium obejmuje teren w granicach administracyjnych gminy Lutocin. Składa się z dwóch części:

część I – **Uwarunkowania rozwoju przestrzennego** obejmuje uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

² W szczególności nie określa przeznaczenia terenów pod inwestycje w stopniu odpowiadającym zapotrzebowaniu oraz nie porządkuje istotnych dla planowania miejscowego informacji - zgodnie z obecnymi wymogami ustawowymi.

część II – Kierunki zagospodarowania przestrzennego określa:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary wymagające rekultywacji.

Integralną część projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin stanowią załączniki graficzne w skali 1:25 000 tj. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz Kierunki zagospodarowania przestrzennego wykonane na kopii mapy topograficznej pochodzącej z zasobów państwowego ośrodka dokumentacji geodezyjno-kartograficznej.

Celem Studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. W procesie przygotowywania projektu Studium uwzględnione zostały dokumenty planistyczno-programowe dotyczące obszaru gminy Lutocin, powiatu żuromińskiego i województwa mazowieckiego. Ważne znaczenie w aspekcie zagospodarowania przestrzennego gminy mają przede wszystkim następujące dokumenty:

1. wojewódzkie

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do Roku 2020 - stanowi aktualizację Strategii z roku 2001;
Uchwalona przez Sejmik Województwa w dniu 29 maja 2006 r. Strategia jest ważnym punktem odniesienia dla powstających na poziomie województwa dokumentów programowych i planistycznych, w tym regionalnego programu operacyjnego, strategii sektorowych, programów, planów i działań.

W ramach celu pośredniego 4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych wskazane zostały kierunki działań, których podjęcie zapewni szeroko rozumianą aktywizację społeczno-gospodarczą obszarów pozametropolitalnych, zwłaszcza położonych na peryferiach województwa. Będzie to wymagało zmian strukturalnych zarówno w zakresie gospodarki, struktur demograficznych i przestrzennych, jak i komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej. W Strategii dużą rolę przypisuje się tworzeniu nowoczesnej organizacji produkcji w formie klastrów wiejskich, które umożliwią przezwycięzenie tradycyjnych barier rozwoju obszarów wiejskich.

Poziom rozwoju regionu oraz skuteczność i efektywność prowadzonej polityki ocenione zostały w procesie monitoringu Strategii, którego ustalenia zostały przedstawione w raporcie pt. Monitoring Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020. Uwzględniając wniosek z ww. raportu dotyczący potrzeby aktualizacji Strategii, a także przyjęcie przez Sejmik Województwa uchwały o przystąpieniu do aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego oraz wobec zmian w prawodawstwie krajowym, w 2011 roku podjęto decyzję o rozpoczęciu procesu aktualizacji Strategii³.

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego uchwalony przez Sejmik Województwa w 2004 roku - jest dokumentem wyrażającym politykę przestrzenną samorządu województwa mazowieckiego.

Na podstawie analizy cech społeczno-gospodarczych i zróżnicowanych możliwości rozwoju wskazane zostały w Planie obszary problemowe⁴, w tym obszary o niskiej zdolności wykorzystania endogenicznych czynników rozwoju, na których zaobserwowano kumulowanie się negatywnych zjawisk w dotychczasowym rozwoju i małe możliwości samodzielnego ich przezwyciężenia. Do obszarów takich należy obszar mławsko-żuromiński, który obejmuje powiaty: mławski i żuromiński (w tym gminę Lutocin) oraz północną część płońskiego i sierpeckiego. Obszar ten stanowiący 9,4% powierzchni województwa zamieszkuje około 5,0% ludności. Charakteryzuje go peryferyjne położenie w stosunku do Warszawy, niewystarczające powiązania komunikacyjne, w przeważającej części niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wysokie bezrobocie, niski poziom aktywności gospodarczej (poza rolnictwem), bardzo niska opłacalność produkcji rolnej, postępujące ubożenie coraz większej liczby mieszkańców, niskie kwalifikacje mieszkańców i liczne bariery w ich podnoszeniu, wysokie ujemne saldo migracji oraz nadmierne starzenie się ludności.

³ 20 czerwca 2011 roku Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął uchwałę nr 84/11 w sprawie zasad, trybu i harmonogramu prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego, a 21 czerwca 2011 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego podjął decyzję o rozpoczęciu prac nad aktualizacją dokumentu (uchwała nr 1234/55/11).

⁴ Poza obszarami położonymi na krańcach województwa mazowieckiego, o niskiej zdolności wykorzystania endogenicznych czynników rozwoju (obszary: radomski, płoński, ostrołęcki, nadbużański i mławsko-żuromiński), obszarami problemowymi są również:

- obszar aglomeracji warszawskiej o najwyższej koncentracji różnorodnych funkcji, gdzie podstawowym problemem jest budowanie ładu przestrzennego poprzez tworzenie harmonijnych struktur przestrzennych uwzględniających wszelkie wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz estetyczne;
- obszar największych wpływów aglomeracji warszawskiej, położony w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji, posiadający szanse dalszego rozwoju.

Do podstawowych problemów obszaru mławsko-żuromińskiego należy: niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wysokie bezrobocie, niski poziom sektora usług rynkowych, niska lesistość i rozdrobnienie kompleksów leśnych. W celu złagodzenia narastających dysproporcji w poziomie rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, samorząd województwa skierował do tego obszaru jedną z polityk Planu, tj. politykę przeciwdziałania nadmiernym dysproporcjom rozwojowym.

Z punktu widzenia osiągania celów strategii rozwoju, w odniesieniu do gminy Lutocin – fragmentu mławsko-żuromińskiego obszaru problemowego, polityka województwa będzie wspierała między innymi następujące działania:

- rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego i dolin rzek Wkry i Mławki oraz kulturowych, w tym zwłaszcza agroturystyki i turystyki rowerowej;
 - podnoszenie poziomu produkcji rolnej poprzez dalszy rozwój jej specjalizacji (mleczarstwo, produkcja mięsa) i wdrażanie ekologicznych form produkcji w dostosowaniu do uwarunkowań przyrodniczych;
 - zachowanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo oraz wartości środowiska kulturowego.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r. - trzeci z kolei program ochrony środowiska⁵ jaki powstał dla Mazowsza.
Uchwalony został przez Sejmik Województwa Mazowieckiego 13 kwietnia 2012 r. (Uchwała Nr 104/12). Program uwzględnia najważniejsze uwarunkowania środowiskowe wynikające z opracowań strategicznych, określa konieczne przedsięwzięcia oraz szacunkowe koszty niezbędne do ich wykonania, wskazuje realizatorów poszczególnych działań, a tym samym stanowi politykę ekologiczną województwa mazowieckiego. W dokumencie wskazane zostały możliwości wykonania założeń programowych. Szczegółowo omówiono mechanizmy prawno-ekonomiczne i finansowe, służące skutecznemu zarządzaniu środowiskowemu oraz realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Istotną rolę odgrywają również wskaźniki, dzięki którym w kolejnych latach możliwe będzie określenie kierunku zmian zachodzących w środowisku. Program sporządzony został w układzie zbliżonym do układu Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.
 - Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023 zawiera rozwiązania, które łączą w sobie zarówno kontynuację polityki w zakresie zagospodarowania odpadów zawartą w poprzednim planie⁶ jak również konieczność rozwiązania najważniejszych problemów województwa.

⁵ Programy ochrony środowiska (wojewódzkie, powiatowe i gminne) są opracowaniami planistycznymi, których obowiązek sporządzania został ustawowo wprowadzony w 2001 roku (art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Realizują politykę ekologiczną państwa odpowiednio na szczeblach: wojewódzkim, powiatowym i gminnym, doprecyzowując jej założenia zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi poszczególnych obszarów.

⁶ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023 jest konsekwencją realizacji przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.), która wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami oraz art. 4 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 r. Nr 152, poz. 897). Jednym z kluczowych wymogów ustawowych, który należy uwzględnić w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, jest wyznaczenie regionów gospodarki odpadami⁷ a także zakaz⁸ zbierania oraz przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, poza regionem gospodarki odpadami, na którym zostały wytworzone. W ramach nowotworzonego systemu w/w odpady będą mogły być zagospodarowywane wyłącznie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów lub instalacjach zastępczych, funkcjonujących w obrębie danego regionu. Realizując powyższe zapisy, w Planie wyznaczonych zostało 5 regionów gospodarki odpadami⁹. W skład jednego z nich - Płockiego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi wchodzi obszar gminy Lutocin¹⁰.

W celu utrzymania czystości i porządku na swoim terenie, gminy wchodzące w skład regionu zobowiązane będą realizować szereg zadań. Jednym z nich będzie obowiązek określenia zasad i sposobów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obejmującego co najmniej frakcje takie jak: papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji. W ramach tworzenia systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obligatoryjnym zadaniem własnym gmin jest:

- zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zapewniających łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy,
- wskazanie miejsca zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

⁷ Zgodnie z art. 3 ust.15 lit. b ustawy o odpadach przez region gospodarki odpadami komunalnymi rozumie się określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar liczący co najmniej 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być także gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

⁸ Zakaz ten dotyczy także przywożenia ww. odpadów wytworzonych poza obszarem danego regionu, a zatem regiony te muszą być tak wytyczone, aby w pełni zapewniały samowystarczalność w realizacji powyższych wymagań.

⁹ W porównaniu z poprzednim planem - Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015 zmniejszyła się docelowa liczba regionów z proponowanych 6 do 5. Są to regiony: ciechanowski, płocki, warszawski, ostrołęcki – siedlecki i radomski. z których najmniejszy, region ciechanowski liczy 306 060 mieszkańców, natomiast region m. st. Warszawy zamieszkuje 2 706 090 osób.

¹⁰ W skład Płockiego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi wchodzi łącznie 60 gmin z powiatów: gostynińskiego (4 gminy), płockiego (15 gmin), m. Płocka, płońskiego (12 gmin), sierpeckiego (7 gmin), sochaczewskiego (7 gmin), żuromińskiego (6 gmin, w tym gmina Lutocin), nowodworskiego (6 gmin), warszawskiego – zachodniego (1 gmina – gmina Kampinos) i powiatu legionowskiego (1 gmina – gmina Wieliszew).

Na terenie regionu płockiego Plan wskazał między innymi regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (instalacje do mechaniczno – biologicznego przetwarzania w Kobiernikach k/Płocka i miejscowości Poświętne k/Płońska oraz składowisko odpadów komunalnych w Rachocinie, gm. Sierpc) i instalacje do obsługi zastępczej regionu.

- Program Zwiększania Lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020 – jest pierwszym opracowaniem w tym zakresie w województwie mazowieckim. Program uchwalony został przez Sejmik Województwa w dniu 19 lutego 2007 roku. Stanowi materiał wyjściowy do rozpoznania uwarunkowań przyrodniczych i społeczno – gospodarczych, nakreśla docelową wizję systemu obszarów leśnych regionu, a także wskazuje konkretną przestrzeń, w obrębie której samorządy gminne mogłyby i powinny rozważać zmiany przeznaczenia gruntów w tym kierunku. W Programie wskazuje się, że zagadnienia zalesień i zadrzewień należy rozpatrywać wieloaspektowo tj. zanim uruchomiony zostanie proces administracyjny zmierzający do wydania decyzji na zalesienie gruntu rolnego, należy, obok uwarunkowań społecznych i gospodarczych, uwzględnić uwarunkowania przyrodnicze. Zasadniczym celem dokumentu jest szczegółowe wskazanie terenów, na których z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze oraz społeczno-gospodarcze powinien zostać zwiększony udział gruntów zalesionych i zadrzewionych oraz terenów, które z uwagi na te uwarunkowania powinny z zalesień zostać wyłączone. Do 2020 roku Program przewiduje zalesienie około 70 tys. ha gruntów.

2. powiatowe

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016 stanowi drugą edycję¹¹ dokumentu programowego określającego zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu żuromińskiego.

Dokument przyjęty został przez Radę Powiatu Żuromińskiego Uchwałą Nr XXXV/361/10 z dnia 29 stycznia 2010 roku. Jako punkt odniesienia przyjęto stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2007 roku lub w przypadku braku danych z tego okresu - odwołano się do danych dostępnych na dzień 31.12.2006 r. Program obejmuje horyzont czasowy lat 2009 – 2016 z podziałem na okresy: 2009 – 2012 oraz 2013– 2016. Nadrzędny cel Programu sformułowany został następująco:

Osiągnięcie rozwoju powiatu żuromińskiego poprzez ochronę środowiska,
racjonalne korzystanie z walorów przyrodniczych
i rozwój infrastruktury technicznej

Program zawiera również zadania priorytetowe dla powiatu żuromińskiego z zakresu ochrony środowiska:

Priorytet 1 - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;

Priorytet 2 - Poprawa jakości powietrza atmosferycznego;

Priorytet 3 - Redukcja ponadnormatywnej emisji hałasu;

¹¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016 jest aktualizacją Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2004–2011, przyjętego przez Radę Powiatu Żuromińskiego Uchwałą Nr XXIII/170/2004 z dnia 21 grudnia 2004 roku.

Priorytet 4 - Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych;
 Priorytet 5 - Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz likwidacja ich skutków;
 Priorytet 6 - Kompleksowa gospodarka odpadami;
 Priorytet 7 - Ochrona powierzchni ziemi;
 Priorytet 8 - Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody;
 Priorytet 9 - Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii;
 Priorytet 10- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa powiatu.
 Koszty realizacji Programu w latach 2009 - 2016 oszacowano na 177,3 mln zł.
 Największe koszty finansowe związane będą z działaniami związanymi z ochroną wód.

- Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego¹² na lata 2009-2016 za lata 2009-2010 – Załącznik do Uchwały nr XIII/98/2011 Rady Powiatu Żuromińskiego z dnia 21.12.2011 r.
 Raport obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Zawiera między innymi wykaz inwestycji służących realizacji celów przyjętych w Programie. W zakresie realizacji celu: Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez dążenie do poprawy jakości wód, na terenie gminy Lutocin zewalizowane zostały dwie, znaczące w skali gminy inwestycje (tabela 1).

Tabela 1: Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gm. Lutocin

Opis zadania	Źródła finansowania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Koszt (zł)
Budowa kanalizacji sanitarnej i przyłączy we wsi Lutocin	Środki UE, budżet gminy	2009-2010	Gmina Lutocin, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, właściciele terenu	6 587 501,00
Budowa oczyszczalni ścieków Lutocin	Środki UE, budżet gminy	2009-2010 ^{x)}		3 113 952,00

^{x)} - Inwestycja rozliczona w marcu 2011 roku.

- Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żuromińskiego i Sierpeckiego¹³
 Dla odpadów wytwarzanych na terenie powiatu żuromińskiego i sierpeckiego określone zostały cele krótkookresowe na lata 2006-2009 oraz długookresowe na lata 2010-2015. Wśród celów długookresowych są:
 - kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń oraz podnoszenia świadomości społecznej;

¹² Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – z wykonania programów organ wykonawczy powiatu (województwa, gminy) sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia na radzie powiatu (sejmikowi województwa, radzie gminy).

¹³ Opracowano na podstawie Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015 – Rozdział 7.3. Założenia gospodarki odpadami dla powiatu żuromińskiego i sierpeckiego.

- objęcie wszystkich mieszkańców powiatów zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych;
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki i osiągnięcie odpowiedniego limitu odzysku i recyklingu do końca 2015 roku w zakresie: odpadów wielkogabarytowych na poziomie 65%, odpadów budowlanych - 45%, odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych - 35%, odpadów opakowaniowych 60% (odzysk) i 55-80% (recykling);
- skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpowiednio 44% w roku 2015;
- rozwój i wdrażanie sortowania i kompostowania odpadów na bazie obiektu w miejscowości Brudnice (powiat żuromiński) lub Rachocin (powiat sierpecki).

Duże zmiany w planowaniu gospodarki odpadami wprowadziła ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, między innymi ograniczone zostało sporządzanie planów gospodarki odpadami do poziomu krajowego i wojewódzkiego.

3. Gminne

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lutocin przyjęte przez Radę Gminy Lutocin w dniu 30 listopada 2001 roku Uchwałą Nr XXV/143/2001 - obecnie obowiązujące.

Studium opracowane zostało zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 07 lipca 1994 r. Jego celem jest określenie polityki zarządzania przestrzenią gminy z uwzględnieniem uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa. Stosownie do wymagań określonych w ustawie, w Studium uwzględnione zostały uwarunkowania wynikające w szczególności z: dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu; występowania obiektów i terenów prawnie chronionych na podstawie przepisów szczególnych; stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego; stanu i wartości środowiska kulturowego; potencjału demograficznego; stanu wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną; systemu obsługi mieszkańców przez infrastrukturę społeczną i potencjału gospodarczego gminy. Podstawowymi zadaniami Studium jest:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
 - sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planu miejscowego,
 - promocja rozwoju gminy.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015 (Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Lutocin Nr VII/37//2007 z dnia 28 czerwca 2007 roku).
W Programie uwzględniono zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, ze wskazaniem celów i hierarchii działań zmierzających do ich wprowadzenia na terenie gminy Lutocin.

Przyjęte zostały cele główne i cele szczegółowe oraz przyporządkowano im działania.

1. Cel główny: Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska

Cele szczegółowe:

- Racjonalizacja gospodarki wodnej;
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- Zmniejszenie uciążliwości i emisji pyłowo-gazowej;
- Uporządkowanie gospodarki odpadami.

2. Cel główny: Utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych

Cele szczegółowe:

- Utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych w ramach korytarzy ekologicznych krajowych, regionalnych i lokalnych oraz obszarów Natura 2000;
- Partnerstwo samorządowe i partycypacja społeczna w działaniach na rzecz tworzenia obszarów chronionych;

3. Cel główny: Ochrona przed hałasem

Cel szczegółowy: Ograniczenie uciążliwości hałasem.

4. Cel główny: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel szczegółowy: Ograniczenie uciążliwości promieniowaniem.

5. Cel główny: Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami ekorozwoju,
- Wiedza ekologiczna jako ważny czynnik w procesie zarządzania,
- Tworzenie ekologicznych podstaw kształtowania tożsamości regionalnej i lokalnej.

Dokument sporządzony został na horyzont roku 2015. Taką perspektywę uwzględniają inne dokumenty samorządu tj. strategia rozwoju gminy, gminny plan gospodarki odpadami oraz dokumenty wyrażające politykę ekologiczną państwa, stanowiące krajowy układ odniesienia dla Programu.

• Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015 opracowany został w 2006 roku w Lutocinie. Stanowi integralną część Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015. Zawiera między innymi: prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, działania zmierzające do poprawy sytuacji w tym zakresie, rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania, rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie oraz projektowany system gospodarowania odpadami. Ponadto określa działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów (ograniczenia ilości) i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska.

Gminny plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów znajdujących się na terenie gminy, w tym odpady komunalne¹⁴ z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji (strumień generowanych odpadów komunalnych na terenie gminy Lutocin oszacowano na około 809,2 Mg w skali roku), odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, obowiązek sporządzania planów gospodarki odpadami gminnych (i powiatowych) wygaś 01.01.2012 r. Art. 22. ust. 2 tej ustawy określa, że regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych regulaminów, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Regulaminy te oprócz zakresu wskazanego w w/w ustawie, powinny zawierać wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Na dostosowanie regulaminu do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023, rada gminy ma 6 miesięcy od dnia jego uchwalenia, przy czym obecnie obowiązujące regulaminy z mocy ustawy tracą ważność 01.01.2013 r.

2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin przyjęto założenie, że odniesieniem dla przeprowadzanych analiz są:

- rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska w zakresie: poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, dotychczasowych zmian w środowisku, struktury przyrodniczej obszaru oraz powiązań przyrodniczych obszaru z jego szerszym otoczeniem, zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych oraz ich ochrony prawnej, jakości środowiska oraz jego zagrożeń – zidentyfikowane w opracowaniu ekofizjograficznym¹⁵ sporządzonym do projektu Studium.

Opracowanie ekofizjograficzne stanowiło również podstawę merytoryczną rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz innych ustaleń zawartych w projekcie Studium, z punktu widzenia stanu i funkcjonowania środowiska, jego wrażliwości i odporności na degradację oraz zdolności do regeneracji walorów i zasobów.

¹⁴ Biorąc pod uwagę źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz ich skład z punktu widzenia możliwości technologicznych związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, wyodrębnia się następujące strumienie odpadów: odpady organiczne (m.in. odpady kuchenne, odpady z pielęgnacji ogródków przydomowych), odpady zielone (m.in. odpady z ogrodów i parków), papier i tektura, tworzywa sztuczne, tekstylia, szkło, metale, odpady mineralne, drobna frakcja popiołowa (odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych), odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane oraz odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów komunalnych.

¹⁵ Zgodnie z art. 72 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, opracowanie ekofizjograficzne charakteryzuje poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym studium lub planem i ich wzajemne powiązania. Sporządzone zostało zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych.

- uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, w tym: stan środowiska przyrodniczego (ukształtowanie powierzchni, budowa geologiczna, gleby, warunki agroekologiczne, stosunki wodne, surowce mineralne, warunki klimatyczne, szata roślinna, przyrodnicze obszary i obiekty chronione), stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia, występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych oraz zasobów wód podziemnych – określone w części I projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin.

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metodę indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz prognozowania. Metodę indukcyjno-opisową (metodę tworzenia uogólnień na podstawie doświadczeń i obserwacji zdarzeń) wykorzystano analizując głównie stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, natomiast metodę analogii środowiskowych zastosowano do analizy istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji opracowywanego Studium. Metoda analogii środowiskowych opiera się na założeniu, iż procesy zachodzące obecnie w środowisku będą dalej występować, może zmienić się jedynie ich intensywność. Na tej podstawie przewiduje się zachowania i reakcje środowiska na zadany czynnik (przemiany środowiska). Przy ocenie możliwych przemian poszczególnych elementów środowiska oraz środowiska jako całości założono pełną realizację ustaleń Studium, które z założenia nie mając określonego horyzontu czasowego może być realizowane sukcesywnie, w miarę potrzeb w dłuższej perspektywie czasowej. Ze względu na odległy horyzont czasowy realizacji ustaleń Studium oraz ich ogólny charakter, bardzo utrudnione jak i obciążone poważnym błędem byłoby wykonanie oceny o dużej szczegółowości, a tym bardziej zastosowanie do analizy metod ilościowych. Powiązania przyczynowo - skutkowe wynikające z realizacji określonych funkcji terenów zawiera prognoza w części dotyczącej przewidywanych znaczących oddziaływań. Prognozowane skutki realizacji poszczególnych zamierzeń (funkcji) dotyczą nie tylko terenów objętych projektem Studium, ale również terenów sąsiednich.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Lutocin następować będą sukcesywnie po uchwaleniu obecnie opracowywanego dokumentu. Skutki realizacji ustaleń Studium można będzie śledzić poprzez obserwację zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska oraz analizę zmian w strukturze użytkowania gruntów (grunty orne, użytki zielone, sady, nieużytki, użytki kopalne, lasy, tereny: zadrzewione, osiedlowe i komunikacyjne), jak również poprzez rejestrowanie wniosków dotyczących sporządzenia zmiany już uchwalonego Studium. Obserwację zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, szaty roślinnej) prowadzić można w oparciu o dane uzyskane z państwowego monitoringu środowiska oraz dane z raportów z wykonania Programu ochrony środowiska gminy Lutocin sporządzanych w cyklu dwuletnim.

Monitoring stanu środowiska prowadzony jest w najszerszym zakresie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie oraz w odniesieniu do poszczególnych zagadnień, w tym: ochrona przyrody, gospodarka wodna, ochrona złóż kopalin - przez szereg instytucji, m. innymi: Lasy Państwowe, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Państwowy Instytut Geologiczny.

Skutki realizacji ustaleń Studium można będzie analizować poprzez:

- rejestrowanie wniosków dotyczących zarówno sporządzenia kolejnej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jak również opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wniosków dotyczących zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, czy też zmiany funkcji poszczególnych terenów,
- analizę (np. aktualizacja obszarów chronionych, waloryzacja przyrodnicza) najcenniejszych przyrodniczo terenów,
- analizę zmian struktury agrarnej, wzrostu lesistości, dokumentowania złóż kopalin, rozwoju zabudowy, w tym rekreacyjno-wypoczynkowej, która może być wykorzystana również do analizy rozwoju gospodarczego i aktywności społeczno-gospodarczej gminy.

4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Położenie geograficzne gminy Lutocin oraz charakter inwestycji proponowanych w opracowywanym projekcie Studium wyklucza jakiegokolwiek transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin

5.1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

W ramach prac nad Studium, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska wykonane zostało opracowanie ekofizjograficzne, które składa się z załącznika graficznego w skali 1 : 25 000 oraz części tekstowej, która zawiera:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska w zakresie: poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, dotychczasowych zmian w środowisku, struktury przyrodniczej obszaru oraz powiązań przyrodniczych obszaru z jego szerszym otoczeniem, zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych oraz ich ochrony prawnej, jakości środowiska oraz jego zagrożeń;
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska, a w szczególności: ocenę odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji, ocenę stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, ocenę stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania, ocenę zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi, ocenę charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku oraz ocenę stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia;
- wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku;

- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- ocenę przydatności środowiska, polegającą na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru;
- określenie uwarunkowań ekofizjograficznych.

Charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego w niniejszej prognozie przeprowadzono zatem przede wszystkim w aspekcie analizy zjawisk i tendencji, które były przydatne w prognozowaniu stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz określeniu problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń Studium. Charakterystyka ta obejmuje elementy przyrody mające znaczenie dla warunków życia człowieka, rozwoju gospodarczego oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych stanowiące ważne uwarunkowania rozwoju.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej gmina Lutocin leży na pograniczu makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie i Nizina Północnomazowiecka. Zachodnia część gminy to, należący do makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, mezoregion Równina Urszulewska. Makroregion ten obejmuje zewnętrzny sandr ostatniego zlodowacenia urozmaicony wytopiskami po bryłach martwego lodu. Pozostały teren należy do Równiny Raciąskiej stanowiącej fragment Niziny Północnomazowieckiej. Równinę pokrywają częściowo zwydmione piaski, spod których miejscami odsłania się glina morenowa. Gmina Lutocin położona jest w obszarze o dość znacznym zróżnicowaniu hipsometrycznym i genetycznym form rzeźby terenu, gdzie głównym czynnikiem kształtującym rzeźbę terenu była akumulacyjno-erozyjna działalność lodowca i wód płynących sprzed jego czoła. Na terenie gminy występują następujące jednostki geomorfologiczne, są to:

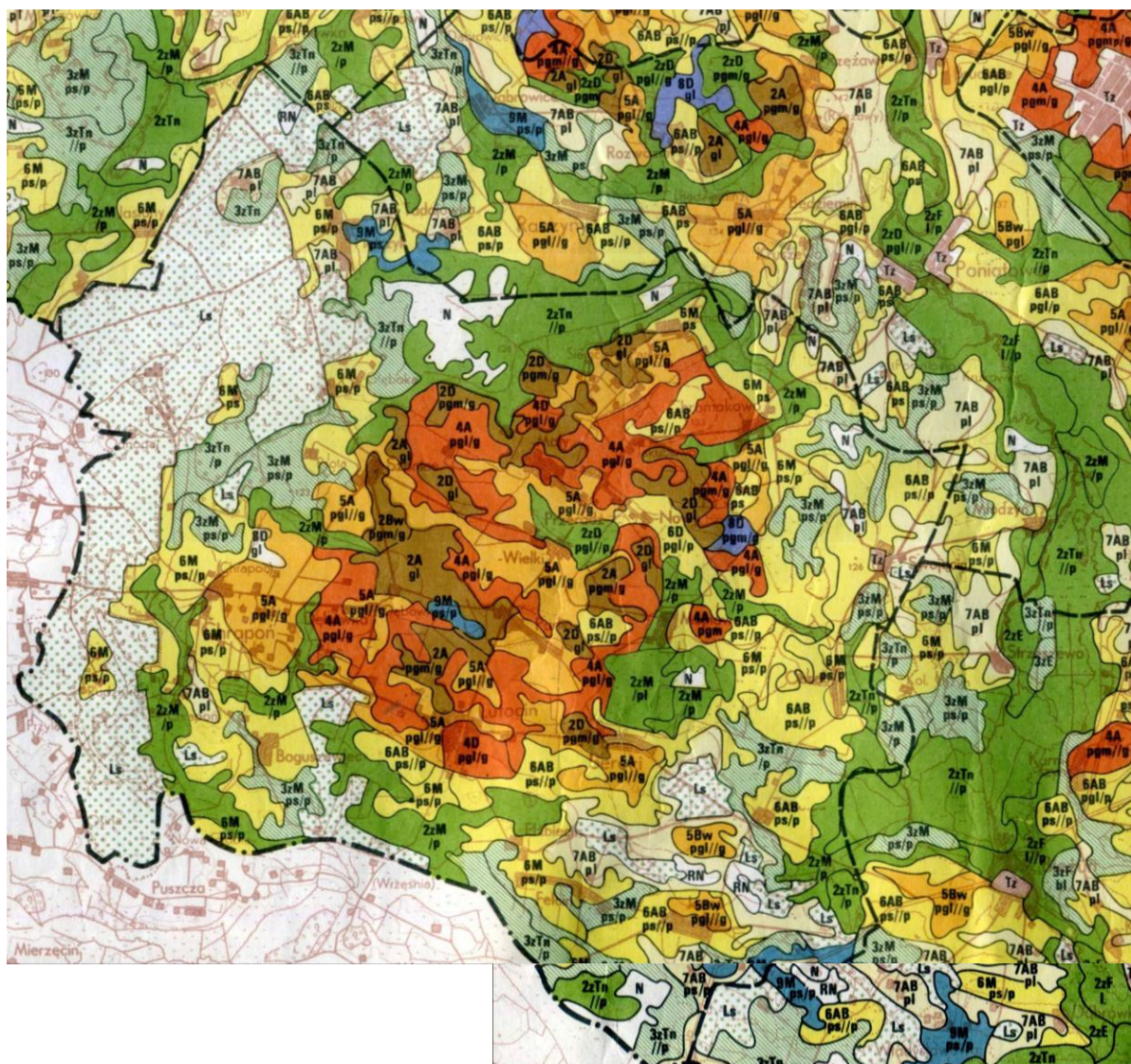
- w środkowej części gminy Lutocin - zdenudowana wysoczyzna morenowa o spadkach nie przekraczających 2° i deniwelacjach dochodzących do 3 m. Lokalne kulminacje wysoczyzny o wysokości względnej rzędu 2-3 m charakteryzują się łagodnymi zboczami, płaskimi wierzchołkami i wznoszą się na wysokość do 133 m n.p.m. Najwyższym wzniesieniem na terenie gminy (135 m n.p.m.) jest rozległe wzgórze akumulacji lodowcowej (kem) położone na wschód od Lutocina.
- położona około 3-5m niżej równina sandrowa, która ze wszystkich stron otacza wysoczyznę morenową. Ma charakter prawie płaskiej równiny, wznosi się łagodnie od wysokości 117 m n.p.m. w południowo-wschodniej części gminy w kierunku północnym, gdzie osiąga maksymalną wysokość 132 m n.p.m. W obrębie równiny występują zarówno formy wklęsłe jak i wypukłe. Dominują formy wklęsłe, wśród których znaczną powierzchnię zajmują rozległe płaskodenne obniżenia o głębokościach 1,0-2,5 m i niewyraźnych krawędziach oraz doliny rzeczne o głębokości do 2,5 m. Powierzchnię równiny urozmaicają ostańce morenowe we wschodniej części gminy. Są to kopulaste wzgórza o łagodnych zboczach wznoszące się do 4 m ponad powierzchnię równiny sandrowej.
- formy eoliczne: pofalowane pokrywy piasków eolicznych, wydmy paraboliczne i wydmy wałowe o stromych zboczach (spadki do 40°) i wysokości względnej do 10 m oraz misy deflacyjne o głębokości poniżej 1,5 m.

Wysoczyznę morenową oraz ostańce erozyjne na równinie sandrowej pokrywają gliny zwałowe. Są to osady związane z okresem zlodowacenia środkowopolskiego stadiu północnomazowieckiego. Z tego samego okresu pochodzi kem zbudowany z piasków i żwirów o zróżnicowanej frakcji: od pylastych piasków do żwirów i głazów. Podczas akumulacji równiny sandrowej (piaski różnych frakcji, w przewadze drobne i średnie) powstały liczne zagłębienia, które w późniejszym okresie wypełnione zostały utworami organicznymi i mineralno-organicznymi: namułami piaszczystymi, namułami organicznymi i torfami. Równocześnie na wyższych i bardziej suchych partiach terenu zachodziły procesy eoliczne w wyniku których powstały pola piasków eolicznych i wydmy, zbudowane z dobrze posortowanych piasków drobnoziarnistych.

Generalnie zróżnicowanie budowy geologicznej gminy Lutocin nawiązuje do rzeźby terenu. Cały analizowany obszar można podzielić na dwie części: centralnie położony płat wysoczyzny morenowej zbudowanej głównie ze słaboprzepuszczalnych glin zwałowych oraz otaczającej go piaszczystej równiny sandrowej. Utwory powierzchniowe, z których wykształciły się gleby w gminie Lutocin, stanowią głównie piaski i gliny zwałowe strefy czołowo-morenowej. Duża zmienność utworów pod względem uziarnienia znajduje odzwierciedlenie w występujących tu typach gleb i ich wartości użytkowej. W obrębie wysoczyzny morenowej występują głównie gleby wytworzone z glin zwałowych o różnym stopniu spiaszczenia. Na pozostałym obszarze przeważają gleby powstałe z piasków luźnych słabogliniastych i piasków gliniastych lekkich. Miejscowo w obniżeniach terenu występują gleby powstałe z pyłów i płytkich namulów organicznych. Podobne zróżnicowanie dotyczy również występowania typów gleb. W środkowej części gminy występują duże połączenia gleb zaliczanych do gleb bielcowych oraz czarnych ziem, głównie czarne ziemie zdegradowane. Na równinie sandrowej dominują gleby brunatne i gleby bielcowe. W obniżeniach terenu powstały zwarte kompleksy gleb murszowo-mineralnych i murszowatych oraz murszowo - torfowych.

Waloryzację gruntów ornych i użytków zielonych na cele rolnicze w aspekcie przyrodniczym i ekonomicznym charakteryzuje udział kompleksów przydatności rolniczej. Pod względem przydatności rolniczej dominują gleby zaliczane do kompleksów 6, 9 i 7-go, które stanowią ok. 56% powierzchni gruntów ornych. Są to przeważnie utwory powstałe z piasków słabogliniastych na podłożu piasków lub z piasków luźnych, jakościowo słabe i bardzo słabe. W sąsiedztwie użytków zielonych dość licznie występują gleby murszaste kompleksu 9-go. Około 44% powierzchni gruntów ornych zajmują gleby dobre i średnie jakościowo zaliczane do kompleksów: 2, 4, 5 i 8-go tworzące duży zwarty płat w środkowej części gminy. Przestrzenne zróżnicowanie jakości gleb na terenie gminy określone kompleksami przydatności rolniczej pozwala wyodrębnić strefy: środkową - z przewagą utworów dobrych i średnich zaliczanych do kompleksu 2, 4, 5 i 8-go z niewielkim udziałem gleb słabych (6, 9-go kompleksu) oraz obejmującą pozostały obszar (sandr) - z dominacją gleb słabych i bardzo słabych zaliczanych do kompleksu 6,7 i 9-go z niewielkim udziałem kompleksu 4, 5 i 8-go. Skupiska gleb piaszczystych, głównie kompleksu 7-go, występują w rejonie wsi: Jonne, Felcyn, Swojecin, Zimolza, Pietrzyk. Duże powierzchnie trwałych użytków zielonych, występujące w obniżeniach i dolinach równiny sandrowej, zaliczane są do 2-go i 3-go kompleksu użytków zielonych (słabych i bardzo słabych).

KOMPLEKSY PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ

Oznaczenia:

Kompleksy gruntów ornych

2	- pszenney dobry
4	- żytni bardzo dobry
5	- żytni dobry
6	- żytni słaby
7	- żytni bardzo słaby
8	- zbożowo pastewny mocny
9	- zbożowo pastewny słaby

Kompleksy użytków zielonych

2z	- użytki zielone średnie
3z	- użytki zielone słabe i bardzo słabe
RN	- gleby rolniczo nieprzydatne
Ls	- lasy
Tz	- tereny zabudowane
N	- nieużytki rolnicze

— · — - granica gminy Lutocin

Przestrzenne zróżnicowanie jakości terenów użytkowanych rolniczo wskazuje, że koncentracja gleb najbardziej przydatnych dla rolnictwa (przewaga kl. IIIa i IIIb) występuje w środkowej części gminy. Grunty orne średnio korzystne dla upraw rolnych, ze znacznym udziałem gleb kl. IVa i IVb, występują w rejonie wsi: Chrapoń, Chromakowo, Lutocin, Mojnowo, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki i Siemcichy. Gleby słabe jakościowo pokrywają różne obszary gminy, jednak ich największe areale skupione są w obrębie wsi: Jonne i Pietrzyk, gdzie ponad 50% zajmują grunty VI klasy bonitacyjnej. Grunty te o niskiej efektywności produkcji rolnej mogą być w pierwszej kolejności wykorzystane na cele nierolnicze, najlepiej pod zalesienie.

Struktura użytkowania gruntów wskazuje na dominującą rolę produkcji rolnej w strukturze gospodarczej gminy. Wykorzystanie gruntów na cele rolnicze jest zróżnicowane przestrzennie i wynika głównie z rozmieszczenia terenów leśnych. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów poszczególnych obrębów geodezyjnych wynosi od ok. 28% w rejonie wsi Pietrzyk, 51% - Chrapoń do ok. 96% we wsi Parlin i 95% - Dębówka. Tereny użytkowane rolniczo zajmują 9 351 ha, co stanowi około 73,9% ogólnej powierzchni gminy. W produkcji roślinnej gminy Lutocin dominuje uprawa zbóż, które wg spisu rolnego 2010 r. zajmują ok. 85% powierzchni zasiewów. W grupie roślin zbożowych przeważa uprawa żyta i mieszanek zbożowych. Na gruntach lepszych jakościowo uprawiane są buraki cukrowe i pszenica. W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła i trzody chlewnej. Stan pogłowia zwierząt gospodarskich w 2010 roku przedstawiał się następująco: bydło ogółem – 10,3 tys. szt., trzoda chlewna – 60,5 tys. szt. i drób – 581,8 tys. szt. Obsada zwierząt na 100 ha użytków rolnych wynosiła: bydło – 113,7 szt. (powiat żuromiński – 84,9 szt.), trzoda chlewna – 667,2 szt. (powiat – 298,9 szt.). Wielkości te świadczą o wyższym w porównaniu do powiatu żuromińskiego poziomie produkcji zwierzęcej, zarówno w zakresie chowu bydła jak i trzody chlewnej. Ponadto dane spisu rolnego wskazują, że 73% gospodarstw rolnych prowadzi chów bydła, a 46% chów trzody chlewnej.

Funkcjonowanie obiektów produkcji zwierzęcej w rejonie¹⁶ o wykształconej specjalizacji w produkcji zwierzęcej ma wpływ na pogorszenie warunków aerosanitarnych w ich bezpośrednim otoczeniu. Mają one niewielki zasięg i nie stanowią dużego zagrożenia dla środowiska. Jakość powietrza jest jednym z zasadniczych elementów decydującym o funkcjonowaniu całego ekosystemu oraz kształtującym warunki życia ludzi. Ponieważ naturalne źródła zanieczyszczeń na analizowanym obszarze odgrywają znikomą rolę, podstawowym czynnikiem wpływającym na jakość powietrza jest emisja zanieczyszczeń związana z prowadzoną działalnością gospodarczą: rolniczą, usługową i produkcyjną. Powietrze jest jedynym komponentem środowiska, który bezpośrednio łączy się z pozostałymi elementami: wodami powierzchniowymi, podziemnymi, glebami, roślinnością.

Największe znaczenie w uregulowaniu stosunków wodnych gminy Lutocin ma rzeka Chraponianka - niewielki, długości 19,3 km, lewobrzeżny dopływ Skrwy. Do zlewni Skrwy należy zachodnia i środkowa część gminy. Pozostały obszar gminy, tj. położony na wschód od linii wododziałowej II rzędu, odwadniany jest za pośrednictwem niewielkich cieków do rzeki Swojęcianki lub za pośrednictwem rowów melioracyjnych - bezpośrednio do Wkry, która przepływa w niewielkiej odległości (1-1,5 km) od wschodniej granicy gminy Lutocin.

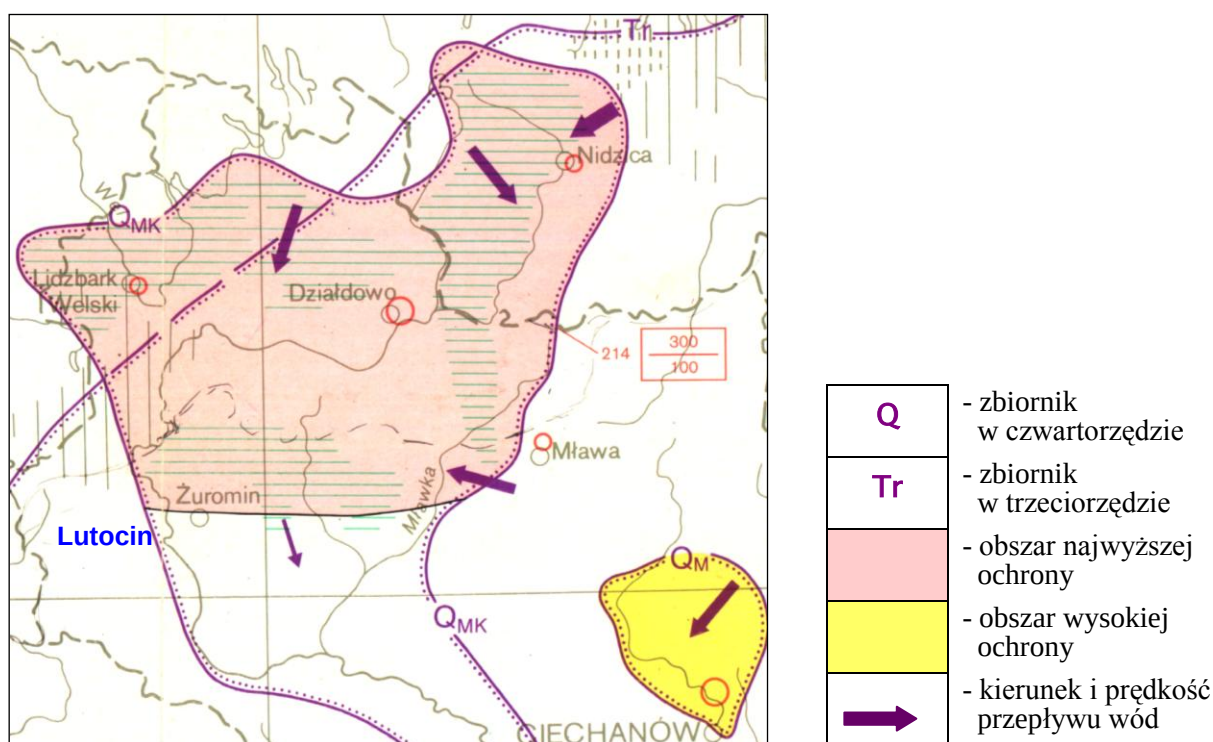
¹⁶ Głównie w powiecie żuromińskim i mławskim.

W związku z planowaną realizacją zadań z zakresu małej retencji zarówno w zlewni rzeki Chraponianki (w rejonie wsi Psota) jak również w zlewni rzeki Swojęcianki (w rejonie miejscowości Obręb), w przyszłości można spodziewać się pewnych zmian w reżimie wodnym tych rzek, polegających między innymi na wyrównywaniu niskich stanów wody. Charakterystyczną cechą analizowanego obszaru są obecnie podmokłości, słabo zorganizowana sieć odpływu powierzchniowego oraz słabo zaznaczone procesy erozyjne. Przepływające przez teren gminy Lutocin liczne drobne cieki są w większości wyprostowane i skanalizowane. Wykorzystują lokalne obniżenia terenu i odwadniają rozległe użytki zielone na znacznym obszarze gminy podczas największych wezbrań, tj. wiosennego topnienia śniegu i gwałtownych opadów atmosferycznych. W ramach monitoringu wód przepływających przez teren gminy Lutocin nie jest badana jakość żadnej z rzek. Analizowana jest natomiast czystość wód rzeki Wkry, w której zlewni znajduje się znaczna część gminy Lutocin i która przepływa w bliskiej odległości przez teren m.in. gminy Biezuń. Na jakość wód Wkry ma wpływ gospodarka wodno-ściekowa w jej zlewni bezpośredniej, jak również jakość wód rzeki Swojęcianki. Badania prowadzone są w 3 punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w miejscowościach: Drzazga gm. Radzanów, Gutarzewo gm. Sochocin i Pomiechówek.

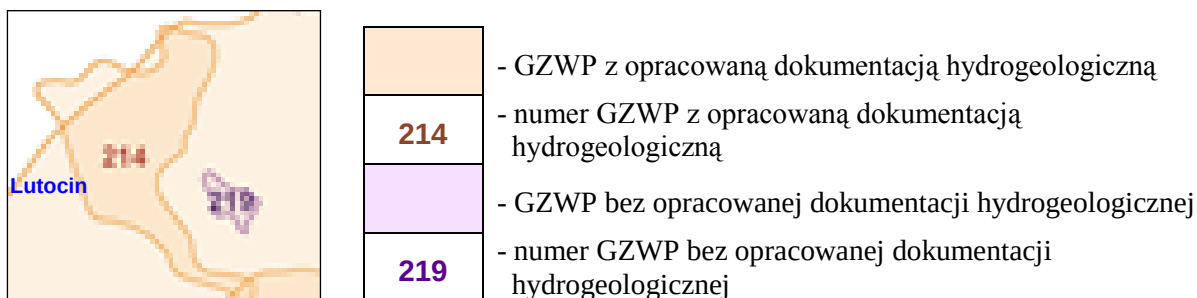
Wschodni fragment gminy Lutocin i cały rejon doliny Wkry należy w skali gminy (i powiatu żuromińskiego) do najbardziej zasobnych w wody podziemne. Kopalna dolina rzeki Wkry stanowi bowiem Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Działdowo”. Są tu największe potencjalne wydajności możliwe do uzyskania z pojedynczego otworu - rzędu 40 - 100 m³/godz. Zasoby wodne na pozostałym obszarze gminy, tj. w części środkowej i zachodniej kształtują się na poziomie 10-40 m³/godz./otwór.

GLÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH DZIAŁDOWO (Nr 214)

- Wg Mapy obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony (redaktor: A.S. Kleczkowski)

- Wg Mapy głównych zbiorników wód podziemnych (wg stanu na marzec 2012 r.)¹⁷ - http://www.psh.gov.pl/bazy_danych_mapy_i_aplikacje/bazy_danych/gzwp.html

W 2010 roku oceny¹⁸ jakości wód podziemnych w jednolitej części wód (JCWPd 48) obejmującej północno-zachodni obszar województwa mazowieckiego, w tym obszar gminy Lutocin, dokonano w 5 punktach badawczych, z których najbliższy¹⁹ jest w Sierpcu. W punkcie tym badana jest jakość wód gruntowych. W 2010 roku, podobnie jak w roku 2007, stwierdzono wody III klasy (w roku 2006 – wskaźnikiem w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości było Fe). W roku 2010 wszystkie badane jednolite części wód podziemnych zaliczono do wód o dobrym stanie chemicznym.

W Rozporządzeniu Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012 r.²⁰ określone zostały:

- wody powierzchniowe i podziemne położone na terenie województwa mazowieckiego w granicach obszaru działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, jako wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych wskazane jako jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i wody podziemne obszaru zasilania studni.

Na terenie gminy Lutocin wskazana została JCWP Chraponianka (kod JCWP - PLRW2000232756329).

- obszary o łącznej powierzchni 238 076 ha położone na terenie województwa, jako szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego – obszary OSN, z których należy ograniczyć odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód. OSN obejmują obręby geodezyjne określone w załączniku Nr 1 do w.w. rozporządzenia.

¹⁷ Na nowej mapie GZWP Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy prezentuje aktualne wyniki badań głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce.

¹⁸ Ocena jakości wód w punktach badawczych oraz w jednolitych częściach wód podziemnych prowadzona jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska dn. 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych, które wyróżnia pięć klas jakości wód oraz dwa stany chemiczne wód (stan dobry i słaby).

¹⁹ W ramach monitoringu jakości wód podziemnych, na analizowanym terenie nie ma punktów pomiarowych.

²⁰ Rozporządzenie Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012 roku w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urzędowy Woj. Mazowieckiego z dnia 26 lipca 2012 roku, poz. 5626). Niniejsze rozporządzenie stanowi realizację upoważnienia określonego w art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012r. poz. 145). Na tej podstawie Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie wyznaczył wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu należy ograniczyć (OSN).

Na terenie gminy Lutocin wskazany został OSN Prawostronne dopływy Zb. Włocławek na terenie obrębów geodezyjnych o numerach: 143704_2.0005; 143704_2.0010; 143704_2.0016; 143704_2.0017 oraz 143704_2.0023.

**MAPA POŁOŻENIA OBSZARÓW SZCZEGÓLNIIE NARAŻONYCH NA
ZANIECZYSZCZENIA AZOTANAMI POCHODZENIA ROLNICZEGO NA OBSZARZE
RZGW W WARSZAWIE W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (fragment)**

– wg załącznika Nr 2 do Rozporządzenia Nr 4/2012 Dyrektora RZGW w Warszawie
z dnia 10 lipca 2012 roku

Pod względem klimatycznym gmina Lutocin położona jest w regionie charakteryzującym się między innymi długą, mrozną i śnieżną zimą oraz niedoborem opadów w okresie wegetacji. Ogólne warunki pogodowe kształtują się następująco:

- średnia roczna temperatury powietrza: 6-8°C,
- średnia roczna suma opadów atmosferycznych: poniżej 550 mm,
- długość okresu wegetacyjnego: około 210 dni,
- dominują wiatry z kierunków zachodnich (15,8%) i południowo-zachodnich (19,9%), najrzadziej obserwowane są wiatry z kierunku południowego.

Dobre warunki klimatyczne dotyczą wysoczyzn. Najkorzystniejsze warunki klimatu lokalnego posiadają zbocza o ekspozycji południowej charakteryzujące się korzystnymi warunkami termicznymi i najlepszym nasłonecznieniem. Na całym obszarze wysoczyzn występują również korzystne warunki gruntowo-wodne. W strefie przypowierzchniowej zalegają bowiem grunty sypkie tj. piaski różnych frakcji, pospółki i żwiry o dobrych i bardzo dobrych parametrach wytrzymałościowych a i poziom wód gruntowych jest niski. Są to tereny o gruntach nadających się do bezpośredniego posadowienia. Parametry wytrzymałościowe umożliwiające bezpośrednie posadowienie budynków ma również większość gruntów spoistych, wykształconych jako gliny, pyły, piaski gliniaste. Ich wytrzymałość zależy od stopnia wilgotności, który bezpośrednio wpływa na stan gruntu. Do zabudowy w całości nie są przydatne grunty organiczne w dnach dolin i obniżen terenowych ze względu na niekorzystne parametry wytrzymałościowe oraz wysoki stan wód gruntowych.

5.2. Walory przyrodnicze

Cały obszar gminy Lutocin stanowią tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach oraz wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych. Tereny położone w południowo-wschodniej części gminy (na wschód od drogi wojewódzkiej nr 541 relacji Lubawa - Żuromin - Sierpc - Dobrzyń n.Wisłą) stanowią fragment Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar ten obejmuje powierzchnię 113,75 ha co stanowi 0,9% ogólnej powierzchni gminy. Pozostały obszar gminy tj. 99,1% jej powierzchni położony jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry. Obszary chronionego krajobrazu w gminie Lutocin mają ściśle powiązania z krajową siecią ekologiczną, w której, przepływająca w bliskiej odległości od wschodniej granicy gminy, rzeka Wkra stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Podstawowym celem tworzenia obszarów chronionego krajobrazu jest zabezpieczenie przyrodniczo-krajobrazowej bazy do rozwoju różnych form rekreacji i biologicznej odnowy człowieka. Brak na terenie gminy Lutocin zagospodarowania turystycznego pozwoli zaplanować kompleksowo rozwój funkcji rekreacyjnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W obrębie obszarów chronionego krajobrazu konieczne jest utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym. Zasady gospodarowania na tych terenach regulują obecnie rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego: nr 24 z dnia 15 kwietnia 2005 roku ze zmianami (rozporządzenie nr 12 z dnia 3 kwietnia 2007 roku) oraz nr 23 z dnia 15 kwietnia 2005 roku ze zmianami (rozporządzenie nr 60 z dnia 24 października 2008 roku).

Na analizowanym terenie występuje zasadniczo 7 zespołów zbiorowisk leśnych. Są to: bagienny las olszowy (ols), przystromykowy łąg olszowo-jesionowy, subkontynentalny las dębowo-grabowo-lipowy (grąd), ciepłolubny las dębowy (dąbrowa świetlista), bór mieszany dębowo-sosnowy, subkontynentalny bór sosnowy z domieszką świerka i wilgotny bór sosnowy. Na terenie obecnych kompleksów leśnych dominują powierzchniowo ubogie siedliska różnych typów borów: boru mieszanego świeżego, boru świeżego i suchego głównie z drzewostanem sosnowym oraz lasy wilgotne na siedlisku olsowym z przeważającym drzewostanem olchy. Większe zwarte powierzchnie leśne występują:

- w zachodniej części gminy – największy, mocno rozczłonkowany kompleks leśny ciągnie się wzdłuż granicy zachodniej łącząc się z kompleksami sąsiedniej gminy Skrwilno (pow. rypiński, woj. kujawsko-pomorskie),
- na południe i zachód od miejscowości gminnej – na gruntach wsi Boguszewiec i Lutocin,
- w południowo-wschodniej części gminy – między wsiami Jonne i Zimolza.

Obok dużych kompleksów leśnych należących do Lasów Państwowych występują mniejsze kompleksy stanowiące własność osób fizycznych. Kompleksy leśne połączone są ciągami powiązań przyrodniczych opartych na terenach charakteryzujących się największym w skali gminy zróżnicowaniem morfologicznym, hydrograficznym, glebowym, florystycznym, faunistycznym i mikroklimatycznym.

Są to regionalne i lokalne ciągi ekologiczne, które stanowią rozległe obniżenia i nieckowate doliny powiązane z ciągiem o znaczeniu krajowym opartym o dolinę rzeki Wkry. Korzystne warunki dla funkcjonowania układu powiązań przyrodniczych w rejonie tworzą liczne obniżenia terenowe, dolinki rzeczne dopływów Wkry, trudno dostępne tereny bagienne oraz kompleksy leśne stanowiące obszary migracji faunistycznych. Ze względu na znaczny stopień naturalności oraz duże zróżnicowanie poszczególnych elementów środowiska są to tereny atrakcyjne krajobrazowo i odporne na antropopresję.

Na koniec 2010 roku tereny lasów i zadrzewień zajmowały na obszarze gminy Lutocin 2565,1 ha. Wskaźnik lesistości gminy wyniósł 19,8% i był on zbliżony do wskaźnika lesistości dla powiatu żuromińskiego – 20,4% oraz niższy od wskaźnika dla województwa mazowieckiego – 22,7%. W strukturze władania lasy prywatne zajmują 785,6 ha tj. 29,4% powierzchni leśnej i obejmują rozdrobnione zalesienia oraz fragmenty większych kompleksów, w sąsiedztwie których występują najuboższe kompleksy glebowe. Lasy państwowe zajmujące około 70% ogólnej pow. leśnej zarządzane są przez Nadleśnictwo Dwukoły podlegające Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie.

Roślinność nieleśna o charakterze zbliżonym do naturalnego wykształciła się w obrębie nieużytków, głównie w północnej części gminy. W niezmeliorowanych (lub zmeliorowanych częściowo) partiach torfowisk jak również w zarastających dołach potorfowych występują zbiorowiska szuwarów turzycowych, które nie koszone porastają z czasem przez zarośla łożowe. Na skutek dalszej sukcesji i braku ingerencji człowieka przekształcają się one w las olszowy. Roślinność rozległych użytków zielonych budują zbiorowiska siedlisk wilgotnych i częściowo pobagiennych, ukształtowanych wtórnie przez zmeliorowanie torfowisk. W powiązaniu z lasami olszowymi na analogicznych siedliskach, pełnią funkcję wodochronną przyczyniając się do zwiększenia retencji gruntowej.

Występowanie na obszarze gminy Lutocin zwartych przestrzennie kompleksów użytków zielonych, zwłaszcza w dolinie rzeki Swojęcianki o właściwych w większości stosunkach wodnych, jak również ich urodzajność stwarzają korzystne warunki dla bytującego tam ptactwa. W obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki wyznaczonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku²¹ stwierdzono występowanie co najmniej 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Spotkać tu można między innymi takie gatunki ptaków jak: bąk, czapla purpurowa, bocian biały, bocian czarny, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, bielik, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, derkacz, orlik krzykliwy, orlik grubodzioby, kropiatka, żuraw, siewka złota, batalion, rybitwa wielkodzioba, rybitwa rzeczna, rybitwa białowasa, sowa błotna, zimorodek, lerka i świergotek polny.

Wpływ na wysoką atrakcyjność obszaru gminy Lutocin mają nie tylko kompleksy leśne, urozmaicona rzeźba terenu ale również zieleń parkowa i przydrożna. Na terenie gminy Lutocin znajdują się dwa parki podworskie w miejscowościach: Chromakowo z II połowy XVII w. i Szoniec z około 1900 roku.

²¹ Rozporządzenie to poprzedzone było Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2313 z późn. zmianami: z 2007 r. Nr 179, poz. 1275 oraz z 2008 r. Nr 196, poz. 1226), które na podstawie art. 14 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 201, poz. 1237) straciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Obserwowane na terenie obu parków znaczne ubytki drzew w stosunku do stanu pierwotnego²² spowodowane jest naturalnym procesem starzenia się i obumierania drzew oraz jest negatywnym skutkiem działalności człowieka: niszczenia i wycinania drzew, zanieczyszczenia powietrza i gleby, obniżenia poziomu wód gruntowych. Parki te wymagają ochrony oraz rewaloryzacji. Szczególnie cenny jest park w Chromakowie na terenie którego zachowała się duża ilość drzew o charakterze pomników przyrody. Aleja lip drobnolistnych stanowiąca granicę parku składa się z 70 sztuk drzew.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy projekt nawiązuje do obecnie obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin przyjętego uchwałą Rady Gminy Lutocin nr XXV/143/2001 z dnia 30 listopada 2001 roku dostosowując jego ustalenia do aktualnych uwarunkowań rozwoju jak również aktualnych przepisów regulujących gospodarkę przestrzenną tj. ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W obowiązującym dokumencie określone zostały między innymi podstawowe funkcje i kierunki rozwoju, które wyznaczają procesy długookresowych zmian w strukturze przestrzennej gminy Lutocin. A zatem, w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nadal podstawową funkcją gminy będzie rolnictwo realizowane na obszarze całej gminy. Ponadto, w związku ze zmianami w rolnictwie, ewentualnym rozwojem przetwórstwa rolno – spożywczego i usług nieuciążliwych oraz koniecznością ochrony i racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczych, przewiduje się możliwość rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej, głównie w zachodniej części gminy.

Przemiany w strukturze rolnictwa dotyczące wzrostu obszarowego indywidualnych gospodarstw rolnych wpłyną na zmniejszenie liczby gospodarstw jak i osób zatrudnionych bezpośrednio w produkcji rolnej oraz na przestrzenne rozmieszczenie ludności i jej koncentrację w ośrodku gminnym. Przyjmuje się, że zaludnienie gminy nadal ulegać będzie niewielkiemu zmniejszeniu (obecny trend spadku liczby ludności utrzyma się), przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców w ośrodku gminnym. Dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego podporządkowany będzie istniejącemu systemowi sieci osadniczej. W systemie obsługi ludności główną rolę pełnić będzie ośrodek gminny Lutocin zapewniający usługi dla ludności z obszaru gminy w zakresie administracji, oświaty, ochrony zdrowia, sportu, handlu²³. W mniejszym zakresie obsługę ludności w zakresie usług nieuciążliwych o charakterze publicznym (m.in. oświaty i wychowania, kultury, zdrowia i opieki społecznej, sportu i rekreacji, świetlice wiejskie, remizy OSP) i komercyjnym (m.in. handlu, gastronomii) zapewniać będą wsie Chrapoń, Przeradz Mały, Siemcichy, Swojęcín i Jonne. W pozostałych jednostkach osadniczych występować będą pojedyncze punkty usługowe. Uchwalony projekt Studium będzie instrumentem polityki przestrzennej gminy i stymulować będzie rozwój wielu dziedzin.

²² Wokół dworu w Szońcu zachowało się tylko kilka okazów starodrzewu.

²³ Obsługę ludności gminy w zakresie usług specjalistycznych (np. szpital, szkolnictwo średnie, kultura, handel) zapewnią placówki zlokalizowane na terenie miasta powiatowego Żuromin.

Rolnictwo, handel i usługi, turystyka, gospodarka surowcowa oraz infrastruktura techniczna to tylko przykłady dziedzin, których wzajemne oddziaływanie wymaga racjonalnego spojrzenia w szerszym kontekście. W tych warunkach studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniające uwarunkowania przyrodnicze sprzyja zapewnieniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz odnawialności zasobów środowiska. Określone w projekcie Studium podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz aktywizacji gospodarczej poprzez przygotowanie oferty terenów dla różnych funkcji. Ponadto:

- korzystne uwarunkowania przestrzenne (istniejące zainwestowanie, dobre powiązania komunikacyjne, walory przyrodniczo-krajobrazowe) miejscowości Lutocin (poza ośrodkiem gminnym stosunkowo dużo terenów zabudowanych występuje m.in. w miejscowości Chrapoń, Chromakowo, Seroki i Swojęcín) wskazują na możliwości dalszego rozwoju funkcji osadniczych, usługowych i produkcyjnych;

Obecnie istotnym zagrożeniem w całej, atrakcyjnej przyrodniczo i krajobrazowo gminie Lutocin, jest brak dostatecznego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, gdzie nowa zabudowa wprowadzana jest decyzjami o warunkach zabudowy. Sprzyja to, niekorzystnemu dla przestrzeni przyrodniczej, rozpraszaniu się zabudowy oraz lokalizacji dużej liczby obiektów związanych z produkcją zwierzęcą, często o charakterze przemysłowym.

- zmiany struktury przestrzennej dotyczyć będą przede wszystkim zmniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku wyznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, zalesień oraz na cele komunikacji.

Optymalne użytkowanie gruntów, dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo - glebowych jest podstawowym elementem lepszego wykorzystania powierzchni ziemi. Uzasadnione jest podejmowanie działań zmierzających do przemian strukturalnych w użytkowaniu znacznej części gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa na cele nie związane z gospodarką rolną np.: pod zalesienia. Realizacji zalesień na terenie gminy Lutocin sprzyja stosunkowo duży udział gleb o niskiej bonitacji oraz znaczący udział gleb marginalnych tj. gleb pozostających obecnie w użytkowaniu rolniczym lub w ewidencji użytków rolnych, które ze względu na niekorzystne uwarunkowania przyrodnicze i antropogeniczne mają niską produktywność lub nie nadają się do produkcji zdrowej żywności. W gminie Lutocin charakteryzującej się glebami słabymi jakościowo, grunty orne wskazane do zalesienia w całości (zaliczane do kl. VI i VIz) oraz grunty orne wskazane do zalesienia w części (kl. V) zajmują łącznie ok. 55% ogółu gruntów ornych (średnio w powiecie żuromińskim – ok. 67%).

- prowadzone wstępne badania poszukiwawcze surowców nie dają jeszcze podstaw do prognozowania warunków ewentualnej ich eksploatacji.

Zakończenie prac prowadzonych w poszukiwaniu złóż gazu ziemnego ze skał, tzw. gazu łupkowego w rejonie Pietrzyka przewiduje się około 2015 roku. W przypadku pozytywnych wyników badań możliwe będzie w kolejnych latach prowadzenie na tym terenie wydobywania co może istotnie wpłynąć na aktywizację gospodarczą i na strukturę przestrzenną całego regionu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami realizacja tego typu inwestycji poprzedzona jest procedurą oceny oddziaływania na środowisko, podczas której określone zostają: szczegółowe warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji z uwzględnieniem konieczności ochrony zasobów naturalnych, cennych walorów przyrodniczych i kulturowych oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich a także wymagania dotyczące ochrony środowiska do uwzględnienia w projekcie budowlanym. Zastosowanie rozwiązań służących ochronie środowiska naturalnego ogranicza do minimum możliwe negatywne oddziaływania, w tym na wody podziemne, które są elementem szczególnie wrażliwym na zanieczyszczenie.

- sukcesywna realizacja zadań z zakresu gospodarki ściekowej²⁴ poprawi standard życia mieszkańców gminy oraz umożliwi przygotowanie oferty terenów dla potencjalnych inwestorów.

Źródło:

http://www.lutocin.zuromin-powiat.pl/images/stories/budowa_oczyszczalni2011/oczyszczalnia2011-01.jpg;

http://www.lutocin.zuromin-powiat.pl/images/stories/budowa_oczyszczalni2011/oczyszczalnia2011-02.jpg;

http://www.lutocin.zuromin-powiat.pl/images/stories/budowa_oczyszczalni2011/oczyszczalnia2011-03.jpg;

http://www.lutocin.zuromin-powiat.pl/images/stories/budowa_oczyszczalni2011/oczyszczalnia2011-04.jpg.

²⁴ Efekty zakończonej budowy: oczyszczalnia ścieków wraz z punktem zlewowym o wydajności 130m³/dobę, 11,07 km sieci kanalizacyjnej, 3 190 sztuk przyłączy kanalizacyjnych oraz 800 mieszkańców Lutocina objętych systemem kanalizacji sanitarnej.

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W projekcie Studium, po uwzględnieniu lokalnych różnicowań przestrzennych wynikających z uwarunkowań przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i techniczno-infrastrukturalnych, predyspozycji funkcjonalnych oraz roli poszczególnych obszarów w dotychczasowym rozwoju gospodarczym gminy, w zakresie zagospodarowania przestrzennego ustalone zostały następujące kierunki działań:

- zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych,
 - rozwój miejscowości Lutocin jako ośrodka obsługi ludności gminy,
 - zachowanie i aktywizacja funkcji mieszkaniowo-usługowej w miejscowościach: Siemcichy, Swojęcín, Chrapoń, Przeradz Mały, Jonne,
 - wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- uzupełnianie przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień oraz wód powierzchniowych
- modernizacja układu komunikacyjnego.

Podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz aktywizacji gospodarczej poprzez przygotowanie oferty terenów dla funkcji usługowo – osadniczych i produkcyjnych. Zmiany struktury przestrzennej dotyczyć będą przede wszystkim zmniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku wyznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz pod zalesienia. Tak określone kierunki działań pozwolą na wykształcenie się miejscowości Lutocin jako ośrodka o znaczeniu ponadlokalnym oraz wpłyną na wzrost aktywizacji gospodarczej i poprawę jakości życia mieszkańców całej gminy. Zakładany w projekcie Studium rozwój społeczno-gospodarczy gminy związany jest z wykorzystaniem zasobów i walorów środowiska oraz możliwym znaczącym oddziaływaniem na środowisko. Znaczące oddziaływanie na środowisko towarzyszyć może:

1. prowadzonym pracom poszukiwawczym złóż gazu ziemnego ze skał (tzw. gazu łupkowego) oraz w przypadku pozytywnych wyników badań – prowadzonym pracom wydobywczym co może istotnie wpłynąć na aktywizację gospodarczą i na strukturę przestrzenną całego regionu.

Do wydobywania gazu ziemnego z łupków służą dwie sprawdzone technologie - odwierty horyzontalne i szczelinowanie hydrauliczne. W ramach pierwszego etapu poszukiwań szczelinowanie wykonuje się na niewielkich obszarach testowych w odwiertach pionowych, a następnie monitorowany jest przepływ gazu. Jeśli istnieją przesłanki uzasadniające wydobywanie na większą skalę, wykonywane są odwierty poziome poprzez warstwy skał, w których znajduje się gaz, a następnie szczelinowane są łupki wzdłuż całego odwiertu poziomego. W całym procesie szczególnie ważne jest zabezpieczenie wód podziemnych przed zanieczyszczeniem. Płyn szczelinujący to w niewielkich ilościach (0,5%) składniki chemiczne oraz w 99,5% - mieszanina wody i piasku. Część wody stosowanej do szczelinowania wypływa z powrotem na powierzchnię wraz z wydobywanym gazem ziemnym. Woda ta, do czasu jej ponownego wykorzystania w kolejnych operacjach szczelinowania, przechowywana jest w zamkniętych, wyłożonych wodoszczelnym materiałem zbiornikach.

2. budowie obiektów małej retencji - w zlewni rzeki Chraponianki w rejonie wsi Psota oraz w zlewni rzeki Swojęcianki w rejonie miejscowości Obręb.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia polegające na realizacji obiektów małej retencji spowodują liczne oddziaływania w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Swojęcianki i rzeki Chraponianki tj. w zagłębieniach terenowych, starorzeczach i dolinach rowów. Oddziaływania te dotyczyć będą poszczególnych elementów środowiska: gleby, flory, fauny, wód powierzchniowych i podziemnych oraz krajobrazu, klimatu i jakości powietrza. Pomimo, że projektowane do realizacji obiekty są stosunkowo niewielkie (o powierzchni poniżej 10 ha), wpływ projektowanych robót budowlanych na rzeźbę terenu i krajobraz będzie znaczny. Największe zmiany w środowisku będą na etapie realizacji inwestycji i związane będą między innymi ze spiętrzeniem wód. W bezpośrednim sąsiedztwie linii brzegowej obiektów obserwowane będzie podniesienie się poziomu wód gruntowych oraz wypełnienie się wodą starorzeczy i miejsc niżej położonych. Zmieniają się więc warunki życia i bytowania niektórych gatunków zwierząt. W stosunkowo krótkim czasie powinny zostać zrekompensowane powstałe ubytki zasobów przyrodniczych, wzrosną wartości estetyczne krajobrazu.

3. realizacji obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej (kurniki, chlewnie),

Realizacja tego typu obiektów musi:

- spełniać warunki, które wynikają z potrzeb ochrony środowiska i które określone zostają w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- być zgodna z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie tj. Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7.10.1997 roku (Dz. U. nr 132 poz. 877) z późn. zmianami – Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 czerwca 2009 roku (Dz. U. nr 108 poz. 907).

Usytuowanie budowli rolniczych uciążliwych dla otoczenia, w szczególności z uwagi na pylenie, zapachy, wydzielanie się substancji toksycznych, powinno uwzględniać przeważające kierunki wiatrów, tak żeby przez jak najdłuższą część roku znajdowały się one po stronie zawietrznej względem obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi oraz względem obszarów chronionych. Budowle rolnicze uciążliwe dla otoczenia powinny być również odizolowane od przyległych terenów pasami zieleni średnio- i wysokopiennej²⁵. Zmniejszy to zagrożenie dla środowiska, związane z funkcjonowaniem obiektów hodowlanych, które oddziałują na poszczególne komponenty środowiska: powietrze - źródłem zanieczyszczenia są pyły i substancje gazowe powstające w procesie hodowli oraz ogrzewania pomieszczeń (najbardziej uciążliwymi, chociaż najmniej szkodliwymi dla ludzi są odory, których zasięg zależy od kierunku wiatru i warunków pogodowych), glebę - rolnicze wykorzystanie obornika oprócz korzyści może być przyczyną, przy zastosowaniu świeżego obornika, bakteriologicznego skażenia gleby oraz wody – w przypadku hodowli trzody chlewnej (niebezpieczeństwo skażenia środowiska, w tym wód ściekami odzwierzęcymi - gnojowica).

²⁵ Zgodnie z § 11 i § 12 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

W obowiązującym obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin przyjętym Uchwałą Rady Gminy Lutocin Nr XXV/143/2001 z dnia 30 listopada 2001 roku zidentyfikowane zostały główne problemy mające wpływ na sposób zagospodarowania gminy w czterech kategoriach. Są to problemy: przyrodnicze i ekologiczne, środowiska kulturowego, społeczno-ekonomiczne, infrastruktury technicznej i komunikacji. Do problemów przyrodniczych i ekologicznych należą:

- różne reżimy ochronne obowiązujące na obszarze gminy (obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony pośredniej wokół ujęć wody)²⁶, które ograniczają gospodarcze użytkowanie terenów,
- utrzymanie warunków dla zachowania ostoi ptaków – żerowiska w północnej części gminy przy jednoczesnej potrzebie wykorzystania obszaru łąkowo-pastwiskowego jako bazy paszowej dla rozwoju produkcji zwierzęcej,
- zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych wymaga dostosowania form turystyki i wypoczynku do istniejących walorów,
- zanieczyszczenie płytkich wód gruntowych i gruntów w warstwie przypowierzchniowej na terenach z płytko występującą wodą gruntową.

Większość wymienionych, zidentyfikowanych problemów przyrodniczych dotyczy obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, w szczególności ze względu na ograniczone możliwości gospodarczego inwestowania na terenach chronionych.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 24 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku ze zmianami (rozporządzenie nr 12 Wojewody Mazowieckiego z dnia 3 kwietnia 2007 roku) w sprawie Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz rozporządzeniem nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku ze zmianami (rozporządzenie nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 roku) w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry, na całym terenie gminy Lutocin obowiązuje szereg zakazów:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska za wyjątkiem przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym;
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

²⁶ Od 2004 roku jest to również obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki. Obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 poprzedzone było Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2313 z późn. zmianami: z 2007 roku Nr 179, poz. 1275 oraz z 2008 roku Nr 196, poz. 1226), które na podstawie art. 14 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 201, poz. 1237) straciło moc z dniem wejścia w życie w/w rozporządzenia.

- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

Zakaz ten nie dotyczy:

- w Obszarze Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry:
 - zatwierdzonych lub przyjętych do dnia wejścia w życie rozporządzenia złóż kruszyw naturalnych - w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego;
 - wymienionych w Rozporządzeniu nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry obszarów działek ewidencyjnych z terenu sąsiedniej gminy (gminy Lubowidz)²⁷;
- w Nadwkrzańskim Obszarze Chronionego Krajobrazu:
 - wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2 ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m³, jeżeli działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych – zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnictwo²⁸;
 - zgodnie z ustaleniami wynikającymi z zatwierdzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia dokumentacji geologicznych;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz ten nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Konieczność respektowania ww. zakazów oraz innych zasad gospodarowania zawartych w rozporządzeniach Wojewody Mazowieckiego dotyczących Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry wynika z potrzeby ochrony istniejących zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz ograniczania zainwestowania do form najmniej ingerujących w środowisko.

²⁷ W Obszarze Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał nie dotyczy obszarów wymienionych w rozporządzeniu działek ewidencyjnych, położonych jednak poza obszarem gminy Lutocin. Są to działki położone w gminie Lubowidz:

- w obrębie Galumin działki o nr ewidencyjnym: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 i 222;
- w obrębie Ruda działki o nr ewidencyjnym 24, 25 i 46.

²⁸ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. 2011 Nr 163 poz. 981) obowiązująca od 1 stycznia 2012 roku zastąpiła wielokrotnie nowelizowaną ustawę z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. 1994 Nr 27 poz. 96 z późn. zm.).

Obszar chronionego krajobrazu w gminie Lutocin ma ściśle powiązania z krajową siecią ekologiczną, w której przepływająca przez teren sąsiedniej gminy rzeka Wkra stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Ponadto uznanie wschodniej części gminy Lutocin za obszar szczególnej ochrony ptaków Natura 2000 (obszar Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki) pociąga za sobą zarówno pewne ograniczenia, jak i ukierunkowania prowadzonej na tym obszarze gospodarki, wymusza także podjęcie pewnych zabiegów ochrony czynnej. Zadaniem obszaru szczególnej ochrony jest bowiem ochrona przestrzeni życiowej ptaków, w odniesieniu do gatunków wymienionych w załączniku 1 Dyrektywy Rady 79/409/EWG²⁹ oraz innych gatunków ptaków przelotnych, czy też zimujących, występujących w dużych koncentracjach. Ochrona przestrzeni życiowej ptaków obejmuje zarówno zachowanie określonego typu krajobrazu, jak i zachowanie bądź odtworzenie niektórych elementów tego krajobrazu, a nawet elementów poszczególnych budujących go siedlisk.

W najbliższym czasie dla obszaru Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki sporządzony zostanie, w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” - plan zadań ochronnych. Szeroko rozumiana społeczna formuła powstawania tych planów oparta jest na:

- warsztatowej formie pracy, w tzw. Zespołach Lokalnej Współpracy, w skład których wchodzić będą różne podmioty i instytucje (m.in. Lasy Państwowe, samorządy, placówki naukowe, organizacje pozarządowe, osoby prywatne prowadzące działalność w obrębie obszaru Natura 2000);
- powstającej platformie informacyjno - komunikacyjnej, na której w ogólnie dostępny sposób będą powstawać plany zadań ochronnych.

Realizacja projektu rozpoczęła się w IV kwartale 2009 roku, a zakończy się w III kwartale roku 2013.

Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem planistycznym sporządzanym na okres 10 lat, który poza opisem granic i mapą obszaru Natura 2000, zawierać będzie między innymi:

- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania;
- wskazania do zmian m.in. w istniejących studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeśli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

²⁹ Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia.

Mniejsze ograniczenia, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny dotyczą ustanowionych na terenie gminy Lutocin pomników przyrody. Jest to aleja lip drobnolistnych składająca się z 70 sztuk drzew o obwodach 115-505 cm i wysokości 17 m stanowiąca granicę parku podworskiego w Chromakowie. Szczególnym celem ochrony pomników przyrody jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, kulturowych i historycznych poprzez ich ochronę w granicach lokalizacji. Dla ich ochrony wprowadzone są m.in. następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej lub leśnej;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi oraz wydobywania do celów gospodarczych skał;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną i łowiecką;
- umieszczania tablic reklamowych.

Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzew. W ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zawarte w wielu dokumentach strategicznych (planach, strategiach, politykach, konwencjach) przeanalizowano pod kątem ich spójności z realizowaną w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin zasadą zrównoważonego rozwoju. Promowanie tej zasady oraz wysokiego poziomu ochrony środowiska zostało zapisane już w Traktacie o Unii Europejskiej – jest to jeden z najważniejszych celów integracji. W art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego określone zostały następująco: zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego, ochrona zdrowia człowieka, ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych oraz promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu. Przeanalizowano w szczególności następujące dokumenty:

- Strategia Europa 2020
Strategia Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na najbliższe dziesięciolecie, która zastąpiła realizowaną od 2000 roku, zmodyfikowaną pięć lat później, Strategię Lizbońską. Jest długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej.

Strategia wyznacza pięć celów: w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu, które należy osiągnąć do 2020 roku. W każdym z tych obszarów wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły własne cele krajowe. W opublikowanym 3 marca 2010 r. Komunikacie „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” podkreślona została potrzeba wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

W celu osiągnięcia powyższych założeń zaproponowano trzy priorytety:

- wzrost inteligentny - rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony - transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Podstawowymi instrumentami realizacji strategii „Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez KE inicjatywy przewodnie, realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych. Wśród inicjatyw przewodnich jest inicjatywa „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” mająca na celu wsparcie zmian w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i efektywniej korzystającej z zasobów środowiska jak również dążenie do wyeliminowania zależności wzrostu gospodarczego od degradacji środowiska przyrodniczego.

- **Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016**
Polityka ekologiczna jest strategicznym dokumentem, który przez określenie celów i priorytetów ekologicznych określa kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku naturalnemu. Wśród priorytetów polityki ekologicznej znajdują się między innymi działania:
 - wspieranie platform technologicznych i eko-innowacyjności w ochronie środowiska,
 - przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego, jako podstawy lokalizacji inwestycji,
 - zwiększenie retencji wody,
 - ochrona atmosfery,
 - ochrona wód,
 - gospodarka odpadami,
 - modernizacja systemu energetycznego.
- **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań na lata 2007-2013**
Sformułowane w Strategii cele oraz zawarte w Programie działań zadania na lata 2007-2013 są końcowym rezultatem szerokiej dyskusji z przedstawicielami środowisk angażujących się na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej lub ją wspierających.

Działania podejmowane we wszystkich sferach działalności człowieka powinny służyć osiągnięciu celu nadrzędnego, jakim jest:

Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji, z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.

Działania służące zachowaniu różnorodności biologicznej muszą obejmować całą przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia. Użytkowanie różnorodności biologicznej, niezbędne dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego, powinno przebiegać w sposób zrównoważony i zapewniający przyszłym pokoleniom nie mniejszy niż ma to miejsce obecnie dostęp do zasobów przyrody. Osiągnięcie celu nadrzędnego wymaga realizacji celów strategicznych:

- rozpoznanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- skuteczne usunięcie lub ograniczenie pojawiających się zagrożeń różnorodności biologicznej;
- zachowanie i/lub wzbogacenie istniejących oraz odtworzenie utraconych elementów różnorodności biologicznej;
- pełne zintegrowanie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami oddziaływującymi na tę różnorodność sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych), przy zachowaniu właściwych proporcji pomiędzy zapewnieniem równowagi przyrodniczej, a rozwojem społeczno-gospodarczym kraju;
- podniesienie wiedzy oraz ukształtowanie postaw i aktywności społeczeństwa na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej;
- udoskonalenie mechanizmów i instrumentów służących ochronie i zrównoważonemu użytkowaniu różnorodności biologicznej;
- rozwinięcie współpracy międzynarodowej w skali regionalnej i globalnej na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania zasobów różnorodności biologicznej;
- użytkowanie różnorodności biologicznej w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem równego i sprawiedliwego podziału korzyści i kosztów jej zachowania, w tym także kosztów zaniechania działań rozwojowych ze względu na ochronę zasobów przyrody.

Ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym cele ochrony środowiska uwzględnione zostały w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin poprzez sformułowanie – zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju – kierunków zagospodarowania przestrzennego. Projekt Studium nie przewiduje żadnego rodzaju zagospodarowania, które może być w konflikcie z przeanalizowanymi i wymienionymi wyżej celami. Zagrożenie związane z planowanym rozwojem społeczno-gospodarczym, rozwojem sieci komunikacyjnej (modernizacją istniejących dróg, budową nowych) będzie zminimalizowane poprzez zapisaną w projekcie Studium konieczność respektowania zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego (część II Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, pkt 3).

9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Określone w projekcie Studium kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz przyporządkowane im działania w różnym stopniu wpłyną na stan środowiska przyrodniczego.

Realizacja poszczególnych działań (inwestycji) będzie miała wpływ na zmiany warunków środowiskowych, przekształcenia krajobrazu oraz lokalne zanieczyszczenia środowiska (gleb, wód, powietrza). W różnym stopniu oddziaływać będzie na zdrowie ludzi i dotyczyć takich elementów środowiska jak: bioróżnorodność, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, dobra materialne. Analizę przewidywanego znaczącego oddziaływania przeprowadzono przy zastosowaniu następujących oznaczeń:

Tabela 2: Oznaczenia służące identyfikacji potencjalnego wpływu kierunków działań na środowisko

Rodzaj oddziaływań	Wpływ na środowisko	Oznaczenie
pozytywne	korzystny (m.in. poprawa jakości)	↑
negatywne	negatywny (m.in. pogorszenie jakości)	↓
niezauważalne i/lub bez znaczenia	znikomy	□

W poniższej tabeli (tabela 3) oceniony został potencjalny wpływ kierunków działań na poszczególne elementy charakteryzujące środowisko przyrodnicze oraz dotyczące środowiska życia ludzi. Ze względu na charakter zapisów odniesiono się w szczególności do kierunków działań dotyczących:

- zagospodarowania przestrzennego,
- zagospodarowania oraz użytkowania terenów (z części II Studium pkt 2. *Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów*, z analizy wyłączone zostały zapisy i wskaźniki dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów),
- ochrony środowiska i jego zasobów, w zakresie ochrony walorów i zasobów środowiska oraz poprawy jakości środowiska,
- kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w odniesieniu do kierunków działań i działań mających wpływ na zagospodarowanie przestrzenne (nie analizowano zapisów o charakterze informacyjnym lub organizacyjnym),
- infrastruktury technicznej, w zakresie: systemu komunikacji, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, elektroenergetyki, telekomunikacji, gazownictwa i gospodarki odpadami.

Tabela 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych	- rozwój miejscowości Lutocin jako ośrodka obsługi ludności gminy,	□	↑	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	↑
	- zachowanie i aktywizacja funkcji mieszkaniowo-usługowej w miejscowości: Siemcichy, Swojęcín, Chrapoń, Przeradz Mały, Jonne,	□	□	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	↑
	- wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej	□	□	□	↑	□	□	□	↑	□	□	□	□
uzupełnianie przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień oraz wód powierzchniowych		↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
modernizacja układu komunikacyjnego		□	□	↓	↓	□	□	↓	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań dotyczące ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	Elementy środowiska											
	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
• we wszystkich jednostkach osadniczych przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo - usługowej na wolnych działkach w ciągach istniejącej zabudowy	□	□	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	↑
• uzupełnianie zabudowy może następować pod warunkiem zachowania istniejącej linii zabudowy, charakteru i gabarytów sąsiedniej zabudowy, z uwzględnieniem występowania obiektów chronionych i dostosowanych do skali tradycyjnego budownictwa	□	□	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	↑
• forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych oraz związanych z działalnością produkcyjną powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz, w szczególności eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji, formy, materiałów budowlanych i detali architektonicznych	□	□	□	□	□	□	□	↑	□	□	□	□
• zalecane standardy kształtowania zabudowy	□	□	□	□	□	□	□	↑	□	□	□	□
• dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odstępstwo od określonych w Studium wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów maksymalnie do 20%	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
• w zabudowie usługowej dopuszcza się funkcję mieszkaniową dla obsługi lub właściciela obiektu	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań dotyczące ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	Elementy środowiska											
	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
• na terenach zabudowy produkcyjnej i zagrodowej dopuszcza się wysokość obiektów wynikającą z wymogów technologicznych i konstrukcyjnych	□	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□
• wskaźniki dotyczące minimalnej liczby miejsc postojowych dla samochodów osobowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
• dopuszcza się zagospodarowanie ciągów ekologicznych na cele związane z funkcją terenów bezpośrednio przylegających, jednak bez prawa zabudowy kubaturowej i pod warunkiem zachowania walorów przyrodniczo – krajobrazowych	↓	□	↓	↓	□	□	□	□	□	□	□	↑
• w obrębie zwartej zabudowy wsi obowiązuje zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii	□	↑	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
• w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych należy zapewnić układ komunikacyjny umożliwiający dojazd o każdej porze roku, jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektów budowlanych	□	↑	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
• do terenów wyłączonych z zabudowy kubaturowej należy pas o szer. 100 m od linii brzegowej wód oraz strefy ochrony bezpośredniej od ujęć wód podziemnych	↑	□	↑	↑	↑	□	□	↑	↑	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materialne
ochrona walorów i zasobów środowiska	- utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym	↑	□	↑	↑	↑	□	□	↑	↑	□	□	□
	- sukcesywne wprowadzanie zalesień, w szczególności na terenach porolnych i gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. W przypadku niezbędnej wycinki drzew - wprowadzanie nasadzeń, które zrekompensują ubytki w drzewostanie	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	□	□	□	□
	- utrzymywanie korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym i lokalnym z uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, wskazane użytkowanie łąkowe gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych	↑	□	↑	↑	↑	□	↑	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
ochrona walorów i zasobów środowiska	- eliminację czynników, które mogą ujemnie oddziaływać na chronione gatunki roślin i zwierząt w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki. Są to: - zamiana łąk na grunty orne, - zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, - nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych, - zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, ograniczanie rozpraszania zabudowy rolniczej i nierolniczej	□	□	↑	↑	□	□	↑	↑	□	↑	□	□
	- utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródlęsnych cieków, mokradeł i niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
ochrona walorów i zasobów środowiska	- ograniczanie działań zmierzających do zmiany istniejących stosunków wodnych oraz utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania łąk i pastwisk w rejonie torfowiska Siemcichy. Podjęcie działań w celu objęcia ochroną prawną najcenniejszych torfowisk w formie rezerwatu przyrody lub użytku ekologicznego	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	↑	□	□
	- ograniczanie niekorzystnych oddziaływań prowadzonych prac badawczych i prac budowlanych na środowisko poprzez m.in.: - zawężanie pasa robót do koniecznego minimum, - zabezpieczenie roślinności i drzew rosnących w sąsiedztwie terenów inwestycyjnych, - lokalizowanie baz budowlano-materiałowych i transportowych w terenach, które posiadają zabezpieczenia przed ewentualną infiltracją zanieczyszczeń do środowiska wodnego lub na terenach niewrażliwych na zmiany stosunków wodnych	□	↑	↑	↑	↑	□	□	↑	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materialne
poprawa jakości środowiska	- ograniczanie „niskiej emisji” - w miejsce węgla zaleca się wykorzystanie paliw umownie czystych o mniejszej uciążliwości dla środowiska, m.in. gazu, oleju opałowego, energii elektr.	□	↑	□	□	□	↑	□	□	↑	□	↑	↑
	- odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej – utworzenie pasów zieleni izolacyjnej	□	↑	□	□	□	↑	□	↑	□	□	□	□
	- monitorowanie wpływu zrekultywowanego wysypiska na terenie wsi Boguszevec na wody podziemne	□	↑	□	□	↑	↑	□	□	□	□	□	□
	- usprawnianie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów, umożliwiającego odzysk surowców wtórnych	□	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	□	□	□	□
	- wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, cieków wodnych, wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych	↑	□	↑	↑	↑	□	□	□	□	□	□	□
	- konieczność ograniczenia odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych do wód na obszarze szczególnie narażonym (fragment OSN Prawostronne dopływy Zb. Włocławek)	↑	↑	□	↑	↑	□	↑	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	Elementy środowiska											
	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
• rolnictwo pełnić będzie wiodącą funkcję w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym gminy Lutocin	□	□	□	□	□	□	↑	↑	□	↑	□	□
• zmniejszenie się ogólnej powierzchni użytków rolnych wynikać będzie z zalesienia gruntów najsłabszych jakościowo, wzrostu powierzchni terenów zabudowanych oraz realizacji obiektów małej retencji w zlewni rzeki Chraponianki i Swojęcianki	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	□	↑	□	□	□
• zapotrzebowanie na nowe tereny pod zagospodarowanie rolnicze (zagrody) wynikać będzie tylko ze zmiany lokalizacji istniejących siedlisk rolniczych lub w sporadycznych przypadkach z powstawania nowych gospodarstw na bazie gospodarstw likwidowanych. W uzasadnionych przypadkach mogą powstawać nowe siedliska zabudowy zagrodowej na terenach posiadających dostęp do drogi publicznej oraz wyposażone w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej. Zabudowa mieszkaniowa i częściowo gospodarcza zanikających gospodarstw może być wykorzystana na inne cele niż rolnicze (funkcja mieszkaniowa nierolnicza, letniskowa, usługowa itp.).	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□
• tereny użytkowane rolniczo o wysokiej wartości produkcyjnej powinny pozostać w użytkowaniu rolniczym i tylko w ograniczonym zakresie mogą być przeznaczane pod zabudowę nierolniczą (jedynie położone w bezpośrednim zapleczu terenów zabudowanych)	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	↑	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	- w istniejącej zabudowie zagrodowej (również nie zaznaczonej na załączniku graficznym) i związanej z obsługą rolnictwa, dopuszcza się możliwość rozbudowy, przebudowy i modernizacji obiektów oraz lokalizacji usług	□	□	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	□
	- dopuszcza się lokalizację obiektów związanych z produkcją rolniczą na terenach rolnych bezpośrednio sąsiadujących z siedliskiem	□	□	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	□
	- dopuszcza się przekształcanie istn. siedlisk rolniczych w zgodności z przepisami odrębnymi, na cele mieszkaniowe, usługowe, magazynowo-składowe lub działalność produkcyjną	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□	□
	- dopuszcza się tworzenie nowej zabudowy zagrodowej, na działkach o minimalnej powierzchni 0,30 ha, bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym o pow. przekraczającej średnią wielkość gospodarstw rolnych w gminie (z wyłączeniem lasów i nieużytków)	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□
	- realizacja (rozbudowa i budowa) obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej (obory, chlewnie, kurniki) wymaga zachowania min. odległości od zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi: 200m przy wielkości obsady 40-60 DJP; 500m przy wielkości obsady 61-150 DJP i 1000m przy wielkości obsady > 150 DJP	□	□	□	□	□	↓	↓	↓	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	- dopuszcza się realizację dróg oraz napowietrznej i podziemnej sieci infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, telefonicznej, gazowej i energetycznej) wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania	□	□	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	□
	- ochrona systemów melioracyjnych przed zniszczeniem podczas realizacji inwestycji. Zmiana zmeliorowanych użytków rolnych na tereny budowlane wymaga przebudowy urządzeń melioracyjnych w uzgodnieniu z właściwym inspektorem WZMiUW	□	□	□	□	↑	□	↑	□	□	□	□	□
	- przeznaczanie pod zalesienie użytków rolnych o niskiej przydatności dla upraw rolniczych oraz nieużytków w pobliżu istniejących kompleksów leśnych lub zespołów zieleni wysokiej (również poza terenami wyznaczonymi na rysunku Studium)	□	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- utrzymanie terenów zadrzewień śródpolnych oraz zespołów roślinności położonej nad ciekami wodnymi. Działania mogące zmienić stosunki wodne wymagają uzyskania pozwolenia wodno-prawnego	□	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
• zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	- ochrona i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- zachowanie istniejących rowów, oczek wodnych i dróg leśnych na terenach leśnych	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolniczej, na wniosek właściciela, jeżeli spełniają warunki określone w przepisach odrębnych (poza terenami wyznaczonymi w Planach i Studium)	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	↑	↑	□	□	□
	- prowadzenie gospodarki leśnej na terenach lasów ochronnych zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra OŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r.	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	□	↑	□	□	□
	- zakaz nowej zabudowy nie związanej z gospodarką leśną na terenach leśnych	↑	□	↑	↑	↑	↑	↑	↑	□	□	□	□
	- dopuszcza się możliwość lokalizacji niezbędnych sieciowych elementów infrastruktury technicznej	□	□	□	↓	□	□	↓	□	□	□	□	□
	- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasu oraz obowiązującymi przepisami szczególnymi	↑	□	↑	↑	↑	↑	□	□	↑	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
• komunikacja	- w powiązaniach zewnętrznych gminy główne znaczenie będzie mieć nadal drogi wojewódzkie: - nr 563 relacji Rypin – Żuromin – Mława, - nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Biezuń – Sierpc - Dobrzyń n. Wisłą	↓	□	↓	□	↓	↓	□	□	↓	□	□	□
	- dla prawidłowego funkcjonowania dróg powiatowych niezbędna jest sukcesywna poprawa ich stanu technicznego w celu uzyskania parametrów dróg zbiorczych lub lokalnych	□	↑	□	□	□	↑	↓	□	□	□	□	□
	- drogi gminne stanowiąc będą układ uzupełniający, który zapewnia powiązania jednostek osadniczych między sobą w powiązaniu z nadrzędnym układem komunikacyjnym Należy dążyć do poprawy stanu technicznego tych dróg, które często posiadają nawierzchnię żwirową lub gruntową. Studium dopuszcza tworzenie nowych dróg gminnych poprawiających obsługę mieszkańców.	□	↑	□	□	□	↑	↓	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
komunikacja	- realizacja ścieżek rowerowych - mogą być prowadzone przy istniejących drogach powiatowych. Dopuszcza się lokalizację ścieżek rowerowych przy innych drogach gminnych, mogą być realizowane jako: ścieżki rowerowe oddzielone fizycznie od jezdni i chodnika, pasy rowerowe wydzielone z jezdni lub chodnika, ciągi pieszo-rowerowe	□	↑	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□
	- wszystkie drogi przebiegające przez tereny zurbanizowane powinny być realizowane jako ulice z chodnikami i miejscami postojowymi w rejonie obiektów usługowych. W ramach prowadzonych modernizacji i przebudowy dróg należy uwzględnić budowę zatok autobusowych i wiat dla pasażerów	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□
zaopatrzenie w wodę	- rozbudowa sieci wodociągowej na obszarach: pozbawionych sieci wodociągowej (zabudowa kolonijna), w miarę identyfikowania potrzeb na terenach przeznaczonych do zabudowy i wyznaczonych w Studium oraz tam, gdzie standard obsługi jest niepełny (awaryjność zasilania w wodę, niskie ciśnienie)	□	↑	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
• zaopatrzenie w wodę	- na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę wykorzystywane będą wody podziemne. Wody powierzchniowe mogą być wykorzystywane jedynie dla potrzeb rolnictwa i dla celów gospodarczych	□	↑	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	- wymagana jest ochrona ujęć wód podziemnych poprzez respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ich ochrony	□	↑	□	□	↑	□	□	□	□	□	□	□
• odprowadzenie ścieków	- sukcesywna rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej w granicach wyznaczonej aglomeracji Lutocin na terenach przeznaczonych do zabudowy i wyznaczonych w Studium	□	□	□	□	↑	□	□	□	□	□	□	□
	- z pozostałego obszaru gminy, tj. z terenów będących poza zasięgiem kanalizacji sieciowej, ścieki dowożone będą wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków w Lutocinie	□	↑	□	□	↑	↑	□	□	□	□	□	□
	- w przypadku udokumentowanych, korzystnych warunków gruntowo-wodnych zaleca się realizację indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków	□	□	□	□	↑	□	□	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
• elektroenergetyka	- energia elektryczna na terenie gminy dostarczana będzie nadal z GPZ Żuromin 110/15kV poprzez sieć rozdzielczą napowietrznych linii SN 15 kV i stacje transformatorowe 15/0,4 kV, a od nich poprzez sieć odbiorczą niskiego napięcia do odbiorców	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	- wzrost zapotrzebowania na energię wymagać będzie rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci energetycznej niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych	□	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□
	- wzdłuż napowietrznej linii przesyłowej WN 110 kV od strony Sierpca przez Żuromin (GPZ) w kierunku Działdowa i Nidzicy obowiązuje strefa, w której występują ograniczenia lokalizacji budynków mieszkalnych Przyjmuje się, że bezpieczną odległością lokalizacji budynków mieszkalnych od skrajnych przewodów linii napowietrznej 110kV jest 14,5m.	□	□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□
	- na obszarze gminy możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych	□	□	↓	□	□	↑	□	↓	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
• telekomunikacja	- pełne wykorzystanie i utrzymanie istniejących urządzeń spełniających obowiązujące standardy	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	- rozbudowa istniejącej sieci abonenckiej w dostosowaniu do potrzeb potencjalnych abonentów	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych odpowiednio do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie W celu zwiększenia dostępności do sieci internetowej wskazuje się rozwój szeroko-pasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych oraz budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
• gazownictwo	- w zakresie sieci gazowej ustala się możliwość zaopatrzenia mieszkańców gminy w gaz ziemny, w oparciu koncepcję programowej gazyfikacji gminy Lutocin	□	□	□	↓	□	□	□	□	□	□	□	□

cd Tabeli 3: Wpływ poszczególnych kierunków działań na środowisko

Kierunki działań w zakresie INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		Elementy środowiska											
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materialne
• gospodarka odpadami	- docelowo cały obszar gminy powinien być objęty recyklingiem oraz zorganizowanym wywozem odpadów komunalnych, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie	□	□	□	□	□	↑	↑	□	□	□	□	□
	- obowiązek zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów – selekcję i gromadzenie odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia	□	□	□	□	□	↑	□	□	□	□	□	□
	- selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmie co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metal, tworzywo sztuczne, szkło i opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji	□	□	□	□	□	↑	□	□	□	□	□	□
	- unieszkodliwianie i zagospodarowywanie odpadów przemysłowych obciąża ich wytwórców. Wskazane jest wprowadzanie procesów technologicznych gwarantujących minimalizację ilości odpadów deponowanych na składowisku	□	□	□	□	□	↑	↑	□	□	□	□	□

Przeprowadzona analiza wpływu poszczególnych kierunków działań na środowisko wskazuje, że realizacja projektu Studium skutkować będzie w większości stosunkowo niewielkimi, o zasięgu lokalnym zmianami środowiskowymi. Zrównoważony rozwój gminy Lutocin zakłada bowiem konieczność zachowania całej przyrody, nie tylko zróżnicowanych i bogatych ekosystemów, ale również ekosystemów ubogich w różnych stadiach sukcesji. Szczególnie pomocna przy tym podejściu jest konieczność respektowania zasad gospodarowania obowiązujących w Nadwkrzańskim Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz Obszarze Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry, między innymi w odniesieniu do ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych i ekosystemów wodnych. Wdrożenie zasad zrównoważonego użytkowania zasobów przyrody zawartych w II części Studium w punkcie 3. *Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego*, zakłada przede wszystkim ochronę zasobów przyrodniczych, racjonalne ich użytkowanie oraz zapobieganie potencjalnym zagrożeniom. Przeprowadzona w powyższej tabeli analiza wskazuje, że negatywne oddziaływania związane będą przede wszystkim:

- z modernizacją sieci drogowej
Negatywny wpływ na środowisko (różnorodność biologiczną, zwierzęta, wody, powietrze, lokalny klimat) będzie widoczny przede wszystkim na etapie modernizacji dróg poszczególnych kategorii, w tym dróg gminnych, które często posiadają nawierzchnię żwirową lub gruntową. Są to niezbędne działania, które warunkują prawidłowy rozwój i funkcjonowanie struktury przestrzennej gminy. W Studium dopuszcza się również tworzenie nowych dróg gminnych poprawiających obsługę mieszkańców. Negatywne oddziaływania związane z poprawą stanu technicznego dróg mają charakter krótkoterminowy, w dłuższej perspektywie czasowej należy oczekiwać poprawy stanu środowiska w ich otoczeniu, zwłaszcza jakości powietrza atmosferycznego.
- z realizacją obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej (kurniki, chlewnie)
Zagrożenie dla środowiska związane jest przede wszystkim z wytwarzaniem odpadów i ścieków, które powinno być ograniczone lub wyeliminowane poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych. Konieczna jest szczególna dbałość o stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb przeznaczonych pod nawożenie nawozami naturalnymi będących własnością inwestorów (jak również przez nich dzierzawionych), na których zagospodarowywany będzie obornik. Najbardziej uciążliwymi, chociaż najmniej szkodliwymi dla ludzi są odory, których zasięg zależy od kierunku wiatru i warunków pogodowych. Zgodnie z ustaleniami Studium realizacja (rozbudowa i budowa) obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej (obory, chlewnie, kurniki) wymaga zachowania minimalnej odległości od zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi: 200 m przy wielkości obsady 40-60 DJP; 500 m przy wielkości obsady 61-150 DJP i 1000 m przy wielkości obsady powyżej 150 DJP. Ustalenia te mają na celu łagodzenie (ograniczenie) uciążliwości, konfliktów funkcjonalno-przestrzennych i poprawę odczuć estetycznych. Zagrożenie związane z funkcjonowaniem obiektów hodowlanych może być w znacznym stopniu ograniczone poprzez między innymi odizolowanie obiektów od przyległych terenów pasami zieleni średnio- i wysokopiennej.

Tabela 4: Rodzaje oddziaływań na środowisko

Rodzaj oddziaływań	Oddziaływania na etapie:	
	realizacji/budowy	eksploatacji
chwilowe	- pylenie i hałas wzdłuż dróg dojazdowych - mechaniczne przekształcenia gruntów podczas prowadzenia prac ziemnych	- utrzymywanie się dotychczasowego poziomu zanieczyszczeń powietrza na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg
stałe	- zmiany ukształtowania powierzchni terenu	- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - zmiany warunków klimatycznych
krótko-terminowe	- zmniejszanie powierzchni użytków rolnych w wyniku sukcesywnej zabudowy terenów przewidzianych w Studium do zainwestowania	- deniwelacja terenu - deformacja krajobrazu - pogorszenie klimatu akustycznego terenów przyległych
średnio-terminowe	- zmiany struktury krajobrazu w wyniku zalesień oraz w związku z prowadzonymi badaniami poszukiwawczymi gazu łupkowego (m.in. lokalizacja wiertni)	- poprawa jakości powietrza w obszarze zwartej zabudowy wsi oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych - lokalne pogorszenie warunków aerosanitarnych m.in. w wyniku realizacji obiektów produkcji zwierzęcej
długo-terminowe	- zanieczyszczenie warstw wodonośnych w związku ze zmniejszeniem izolacji gruntowej - przesuszenie gruntów na terenach przyległych	- przesuszenie gruntów na terenach przyległych - poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych - zmniejszanie negatywnych skutków gospodarki odpadami
bezpośrednie	- zniszczenie warstwy glebowej - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej - wprowadzenie do atmosfery zanieczyszczeń pyłowych	- wzrost ilości wytwarzanych odpadów - zmniejszanie powierzchni obszarów rolniczych
pośrednie	- wzrost presji na tereny cenne przyrodniczo	- zwiększenie ruchu pojazdów na terenach sukcesywnie zabudowywanych
wtórne	niezauważalne i/lub bez znaczenia	
skumulowane	niezauważalne i/lub bez znaczenia	

Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego przeanalizowano również zagrożenia dla wartości przyrodniczych obszaru Natura 2000 w odniesieniu do obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Wkry i Mławki, którego fragment obejmuje wschodnią część gminy Lutocin. Zagrożeniami dla funkcjonowania tego obszaru są: zamiana łąk na grunty orne, zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych, zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego³⁰.

³⁰ Zgodnie ze standardowym formularzem danych sporządzonym dla tego obszaru (PLB 140008)

Ustalenia Studium uwzględniają wysokie walory przyrodnicze całego obszaru gminy i sformułowane zostały w taki sposób, aby ich realizacja nie wpływała negatywnie na siedliska przyrodnicze i gatunki, dla których ochrony obszar Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki został wyznaczony. Ochrona przyrody w ramach sieci Natura 2000, poprzez realizację zadań ochronnych i ich monitoring, zharmonizowana z rozwojem gospodarczym obszaru, ma szansę stać się istotnym elementem rozwoju, tym samym będzie bardziej akceptowana przez lokalne środowiska i ich mieszkańców. Plany zadań ochronnych powinny przyczynić się do właściwego zrozumienia istoty ochrony przyrody i pozwolą traktować obszary Natura 2000 jako impuls, a nie hamulec w rozwoju gospodarczym regionu. W projekcie Studium, dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania doliny Wkry oraz powiązań przyrodniczych z terenami otaczającymi, pozostawiono strefy korytarzy ekologicznych (o znaczeniu regionalnym i lokalnym), które zapewnią wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Obecnie „gwarancją” ochrony wartości przyrodniczych obszaru jest przestrzeganie zasad gospodarowania na obszarach chronionego krajobrazu, które w 100% pokrywają gminę Lutocin. W obrębie tych obszarów konieczne jest utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Planowany rozwój gminy Lutocin mający na celu pełne zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej możliwy jest jedynie przy jednoczesnym zrównoważonym zagospodarowywaniu poszczególnych terenów tj. z uwzględnieniem ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. W projekcie Studium zastosowane zostały rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Są to rozwiązania:

1. zapobiegające negatywnym oddziaływaniom na środowisko:

- określony, minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej - 60%, letniskowej - 70%, mieszkaniowo-usługowej - 30%, turystyczno-rekreacyjnej - 40% i usługowo-produkcyjno-magazynowej - 20% oraz określony maksymalny wskaźnik zabudowy, odpowiednio: 20%, 20%, 60%, 40% i 80%,
- określona minimalna powierzchnia działki dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 800 m² oraz 1500 m² dla zabudowy: letniskowej, mieszkaniowo-usługowej, turystyczno-rekreacyjnej i usługowo-produkcyjno-magazynowej,
- tereny wyłączone spod zabudowy: pas o szerokości 100 m od linii brzegowej wód (za wyjątkiem lokalizowania urządzeń wodnych oraz obiektów służących do prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej), strefy ochrony bezpośredniej od ujęć wód podziemnych ustanowione na podstawie odpowiednich decyzji,

- ograniczenia w lokalizowaniu zabudowy mogą wynikać z ustanowienia na podstawie przepisów odrębnych stref ograniczonego użytkowania, stref ochronnych wokół linii wysokiego napięcia, wokół cmentarza,
- w obrębie zwartej zabudowy wsi obowiązuje zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii,
- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, wskazane użytkowanie łąkowe gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych,
- eliminacja czynników, które mogą ujemnie oddziaływać na chronione gatunki roślin i zwierząt w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki. Są to: zamiana łąk na grunty orne, zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych, zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, ograniczanie rozpraszania zabudowy rolniczej i nierolniczej,
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, cieków wodnych, wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych,
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej oraz inne zakazy – zgodnie z zasadami gospodarowania na obszarach chronionego krajobrazu (rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu: Nadwkrzańskiego oraz Międzyrzecze Skrzy i Wkry),
- tereny użytkowane rolniczo o wysokiej wartości produkcyjnej powinny pozostać w użytkowaniu rolniczym i tylko w ograniczonym zakresie mogą być przeznaczane pod zabudowę nierolniczą (jedynie położone w bezpośrednim zapleczu terenów zabudowanych),
- utrzymanie terenów zadrzewień śródpolnych oraz zespołów roślinności położonej nad ciekami wodnymi,
- ochrona i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych,
- zachowanie istniejących rowów, oczek wodnych i dróg leśnych na terenach leśnych,
- zakaz nowej zabudowy nie związanej z gospodarką leśną na terenach leśnych,
- wymagana jest ochrona ujęć wód podziemnych poprzez respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ich ochrony.

2. ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:

- forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych oraz związanych z działalnością produkcyjną powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz, w szczególności eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji, formy, materiałów budowlanych i detali architektonicznych,
- dopuszcza się zagospodarowanie ciągów ekologicznych na cele związane z funkcją terenów bezpośrednio przylegających, jednak bez prawa zabudowy kubaturowej i pod warunkiem zachowania walorów przyrodniczo – krajobrazowych,

- ograniczanie działań zmierzających do zmiany istniejących stosunków wodnych oraz utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania łąk i pastwisk w rejonie torfowiska Siemcichy,
- ograniczanie niekorzystnych oddziaływań prowadzonych prac badawczych i prac budowlanych na środowisko poprzez m.in.: zawężanie pasa robót do koniecznego minimum, zabezpieczenia roślinności i drzew rosnących w sąsiedztwie terenów inwestycyjnych, lokalizowanie baz budowlano-materiałowych i transportowych na terenach, które posiadają zabezpieczenia przed ewentualną infiltracją zanieczyszczeń do środowiska wodnego lub na terenach niewrażliwych na zmiany stosunków wodnych,
- ograniczanie tzw. „niskiej emisji” - w miejsce węgla zaleca się wykorzystanie paliw umownie „czystych” o mniejszej uciążliwości dla środowiska, w tym gazu, oleju opałowego, energii elektrycznej,
- odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej – utworzenie pasów zieleni izolacyjnej w celu łagodzenia (neutralizowania) uciążliwości, konfliktów funkcjonalno-przestrzennych i poprawę odczuć estetycznych,
- monitorowanie wpływu zrekultywowanego wysypiska na terenie wsi Boguszewiec na wody podziemne,
- usprawnianie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów powstających na terenie gminy, umożliwiającego odzysk surowców wtórnych,
- konieczność ograniczenia odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych do wód na obszarze szczególnie narażonym tj. w obrębach geodezyjnych: Dębówka (nr obrębu 143704_2.0005); Lutocin (143704_2.0010); Przeradz Mały (143704_2.0016); Przeradz Wielki (143704_2.0017) oraz Szoniec (143704_2.0023) - fragment OSN Prawostronne dopływy Zb. Włocławek,
- zapotrzebowanie na nowe tereny pod zagospodarowanie rolnicze wynikać będzie tylko ze zmiany lokalizacji istniejących siedlisk rolniczych lub w sporadycznych przypadkach z powstawania nowych gospodarstw na bazie gospodarstw likwidowanych. W uzasadnionych przypadkach mogą powstawać nowe siedliska zabudowy zagrodowej na terenach posiadających dostęp do drogi publicznej oraz wyposażonych w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej,
- realizacja (rozbudowa i budowa) obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej (obory, chlewnie, kurniki) wymaga zachowania minimalnej odległości od zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi: 200m przy wielkości obsady 40-60 DJP; 500m przy wielkości obsady 61-150 DJP i 1000m przy wielkości obsady powyżej 150 DJP,
- obowiązek zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów – selekcję i gromadzenie odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia.

3. kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko:

- sukcesywne wprowadzanie zalesień, w szczególności na terenach porolnych i gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe,

- utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym,
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. W przypadku niezbędnej wycinki drzew - wprowadzanie nasadzeń, które zrekompensują ubytki w drzewostanie,
- utrzymywanie korytarzy ekologicznych o znaczeniu regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł i niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji,
- podjęcie działań w celu objęcia ochroną prawną najcenniejszych torfowisk w formie rezerwatu przyrody lub użytku ekologicznego,
- zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych oraz jej modyfikacja – wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo,
- zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolniczej, na wniosek właściciela, jeżeli spełniają warunki określone w przepisach odrębnych.

Z uwagi na położenie gminy Lutocin w całości w obszarze chronionego krajobrazu oraz na fragmencie – w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki, istotne znaczenie dla utrzymania wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy ma postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć³¹. Procedura ta przeprowadzana jest, gdy przedsięwzięcie może zawsze znacząco albo potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko³². Dla konkretnych przedsięwzięć określone zostaną rozwiązania ograniczające i minimalizujące negatywne oddziaływania, jak również rozwiązania mające na celu kompensację przyrodniczą tych oddziaływań. Ponadto, w końcu 2013 roku przewidywane jest zakończenie opracowywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki³³. Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem planistycznym sporządzanym na okres 10 lat, który zawierać będzie m.in.:

- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;

³¹ Ocena oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych narzędzi zarządzania ochroną środowiska. Procedura oceny oddziaływania na środowisko ma dostarczyć informacji, czy ingerencja inwestycji w środowisko została zaplanowana w sposób optymalny i czy korzyści wynikające z jej realizacji rekompensują straty w środowisku (zarówno przyrodniczym jak i społecznym), jakie zwykle są niemożliwe do uniknięcia.

³² O tym, czy inwestycja należy do zawsze znacząco albo potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko decyduje rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko

³³ Projekt planu zadań ochronnych opracowywany jest w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”.

- cele działań ochronnych oraz określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania;
- wskazania do zmian m.in. w istniejących studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeśli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Analizowany projekt Studium w strukturze przestrzennej gminy Lutocin wyróżnia tereny o następującym przeznaczeniu:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - zabudowa mieszkaniowa związana jest głównie z podstawową funkcją gminy (rolnictwo) i są to skupiska zabudowy zagrodowej lub pojedyncze siedliska rolnicze występujące na terenach użytkowanych rolniczo. W sąsiedztwie zabudowy zagrodowej często występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W Studium wskazano tereny preferowane pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w miejscowości Lutocin,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej - dla realizacji głównie zabudowy mieszkaniowej z możliwością lokalizacji urządzeń usługowych i drobnych zakładów nieuciążliwych dla środowiska a niezbędnych dla obsługi ludności. Nowe tereny wskazano w obrębie wsi: Lutocin, Przeradz Nowy, Seroki,
- tereny zabudowy usługowej - o charakterze publicznym m.in. oświaty i wychowania, kultury, zdrowia i opieki społecznej, sportu i rekreacji, świetlice wiejskie, remizy OSP i o charakterze komercyjnym m.in. handlu, gastronomi - występują w miejscowościach Lutocin, Chrapoń, Przeradz Mały, Siemcichy, Swojęcín, Jonne. Nowe tereny zabudowy usługowej wskazano w miejscowości Lutocin, Jonne i Przeradz Nowy,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów - przeznaczone pod lokalizację bądź rozbudowę istniejących zakładów produkcyjnych, składów i magazynów oraz urządzeń infrastruktury technicznej i innych obiektów obsługi ludności i rolnictwa wymagających przed lokalizacją przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Tereny takie wskazano w obrębie wsi: Lutocin, Przeradz Wielki, Chrapoń, Seroki, Jonne i Pietrzyk,
- tereny zabudowy turystyczno-rekreacyjnej - obejmują istniejące i preferowane tereny pod lokalizację głównie obiektów turystycznych ogólnodostępnych jak i budownictwa letniskowego indywidualnego - w rejonie miejscowości Psota i Boguszewiec,
- tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej - oczyszczalnie ścieków, stacje ujęcia i uzdatniania wody, tereny dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych,
- tereny specjalistycznej produkcji zwierzęcej - istniejące zespoły budynków i urządzeń związanych z hodowlą i chowem głównie bydła i trzody chlewnej oraz drobiu. Tereny takie występują we wsiach: Obręb, Jonne, Mojnowo, Zimolza, Felcyn, Swojęcín, Lutocin, Chrapoń, Seroki, Chromakowo, Głęboka, Przeradz Wielki, Przeradz Mały, Szoniec, Psota, Siemcichy,

- tereny użytkowane rolniczo - obejmują grunty orne, użytki zielone oraz siedliska zabudowy zagrodowej a także drogi dojazdowe do pól. Zasady zagospodarowania określono w części II Studium w punkcie 4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
- tereny zieleni i wód - tereny lasów i dolesień, cmentarzy i wód powierzchniowych.

Korzystne uwarunkowania przestrzenne (istniejące zainwestowanie w rolnictwie, dostępność do dróg, uzbrojenie terenów, walory przyrodniczo-krajobrazowe) jednostek osadniczych Lutocin i Swojęcín wskazują na możliwości dalszego rozwoju funkcji rolniczej i związanego z nią przetwórstwa rolno-spożywczego. Ponadto podniesienie atrakcyjności krajobrazowej i rekreacyjnej terenu poprzez budowę obiektów małej retencji w rejonie wsi Psota (w zlewni rzeki Chraponianki) oraz w rejonie miejscowości Obręb (w zlewni rzeki Swojęcianki) może wpłynąć na rozwój usług turystyczno-wypoczynkowych.

Zmiany struktury przestrzennej dotyczyć będą przede wszystkim zmniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku wyznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz pod zalesienia. Ponieważ obszary chronione ustanowione na podstawie ustawy o ochronie przyrody (obszary chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000) obejmują 100% powierzchni gminy Lutocin podstawowe znaczenie dla zagospodarowania tego obszaru ma problematyka ochrony środowiska. W tym też zakresie w procesie sporządzania projektu Studium było współdziałanie i wskazywanie rozwiązań alternatywnych. Zrównoważony rozwój zapewniony został poprzez godzenie wymagań społecznych i gospodarczych z ekologicznymi funkcjami przestrzeni.

W projekcie Studium, obok terenów zainwestowanych i przewidywanych do zainwestowania, systemu komunikacyjnego oraz urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, wyróżnione zostały przyrodnicze tereny otwarte. Tereny czynne przyrodniczo³⁴, z których większość tworzy rolniczą przestrzeń produkcyjną, pełnią ważne funkcje w kształtowaniu struktury przestrzennej gminy Lutocin. Ze względu na znaczne zróżnicowanie hipsometryczne i genetyczne form rzeźby terenu, tereny otwarte są także miejscem aktywnego wypoczynku mieszkańców. Pełnią funkcję klimatotwórczą i sanitarną jako pasma sterujące przepływem mas powietrza, są to obszary regeneracji i wymiany powietrza. Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego jako całości, pozostawiono wolne od zabudowy strefy korytarzy ekologicznych (tereny dolinek cieków wodnych, tereny leśne, zadrzewione, użytki zielone), które zapewnią wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Na rysunku Studium są to zarówno korytarze ekologiczne (doliny Swojęcianki i Chraponianki o znaczeniu regionalnym oraz lokalne korytarze) jak i płaty ekologiczne (bagna i bagienne użytki zielone, nieużytki, tereny lasów i zadrzewień).

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza wykonana została dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin.

³⁴ Strefę czynną przyrodniczo tworzą: tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, lasy i zadrzewienia, tereny zieleni (parki, szpalery drzew), tereny cmentarzy oraz wody powierzchniowe.

Zakres opracowania jest zgodny z zakresem określonym w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Podstawą merytoryczną rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz innych ustaleń zawartych w projekcie Studium, było opracowanie ekofizjograficzne. W procesie przygotowywania projektu Studium uwzględnione zostały:

- dokumenty planistyczno-programowe dotyczące obszaru:
 - gminy: obecnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015, Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Lutocin na lata 2006-2015,
 - powiatu: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016, Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016 za lata 2009-2010, Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żuromińskiego i sierpeckiego),
 - województwa: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r., Program Zwiększania Lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020 oraz Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023.
- informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część wsi Lutocin oraz wskazane tereny w miejscowościach: Lutocin, Felcyn, Jonne, Pietrzyk, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki, Siemcichy, Swojęcín i Zimolza oraz w raportach o oddziaływaniu inwestycji na środowisko sporządzonych między innymi dla przedsięwzięć polegających na budowie obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej.

Podstawowym celem prognozy przygotowywanej równocześnie z projektem Studium jest identyfikacja i wskazanie możliwych wpływów na środowisko przyrodnicze oraz na zdrowie i warunki życia ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń Studium. Określone w projekcie Studium kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz przyporządkowane im działania w różnym stopniu wpłyną na stan środowiska przyrodniczego. Realizacja poszczególnych działań (inwestycji) będzie miała wpływ na zmiany warunków środowiskowych, przekształcenia krajobrazu oraz lokalne zanieczyszczenia środowiska (gleb, wód, powietrza). W różnym stopniu oddziaływać będzie na zdrowie ludzi i dotyczyć takich elementów środowiska jak: bioróżnorodność, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, dobra materialne. Większość z analizowanych oddziaływań, początkowo niekorzystnych, krótkotrwałych stanie się z czasem pozytywnymi, co uzasadnia potrzebę i sens podejmowania ujętych w Studium inwestycji. Ustalenia Studium uwzględniają wysokie walory przyrodnicze całego obszaru gminy i sformułowane zostały w taki sposób, aby ich realizacja umożliwiła prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, między innymi nie wpływała negatywnie na siedliska przyrodnicze i gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki.

Podstawa prawna i wykorzystane materiały

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. Nr 0, poz. 647).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz.1220 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 163, poz. 981).
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r. Nr 0, poz. 145).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25 z 2011 r., poz. 133).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397).
- Dokumentacja przyrodnicza rezerwatu krajobrazowo-ornitologicznego „Torfowisko Siemcichy” – Zakład Usług badawczo-Planistycznych Kobra, Spółka jawna. Badania, Ochrona i Kształtowanie Krajobrazu - Siedlce, 1991 rok.
- Ekspertyza fizjograficzna do planu zagospodarowania przestrzennego gm. Lutocin – Zarząd Główny Towarzystwa Urbanistów Polskich, Zespół Rzeczoznawców TUP – Warszawa 1988 rok.
- Program Ochrony Przyrody, Stan na 01.12.2000 r. Aneks do planu urządzania lasu - inż. C. Sobotka, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Olsztynie.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin – Ciechanów 2001 rok.
- Inżynieria ekologiczna nr 6 „Ekoinżynieria dla ekorozwoju” – Polskie Towarzystwo Inżynierii Ekologicznej, Warszawa 2002 r.
- Stan środowiska w województwie mazowieckim – Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie – Warszawa 2006 - 2011 rok.
- Strony internetowe: www.mos.gov.pl/; www.wios.warszawa.pl/; www.ekoportal.gov.pl/; http://www.gdos.gov.pl/ProjectCategories/viewProject/8/2/0/Plany_zadan_ochronnych; http://www.lutocin.zuromin-powiat.pl/images/stories/budowa_oczyszczalni2011/; <http://warszawa.rdos.gov.pl/>; <http://www.zuromin-powiat.pl/>.